

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av luftvårdslagen, lagen om miljötillståndsförfarande och 48 kap. 1 § strafflagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att luftvårdslagen skall ändras. Anmälningförfarandet enligt luftvårdslagen ersätts med ett tillståndsförfarande. På samma sätt som i fråga om de tidigare anmälningarna skall också ärenden som gäller lufttillstånd behandlas enligt lagen om miljötillståndsförfarande, tillsammans med avfallstillståndet enligt avfallslagen, förläggningstillståndet enligt hälsoskyddslagen och anläggningsbeslutet enligt lagen angående vissa grannelagsförhållanden. Den viktigaste innehållsliga ändringen vid övergången från anmälan till tillstånd är möjligheten att på basis av luftvårdslagen förkasta en ansökan om miljötillstånd. I luftvårdslagen stadgas om förutsättningarna för beviljande av tillstånd.

Inom luftvården införs principen om bästa tillgängliga teknik. Denna princip skall tillämpas såväl vid beviljandet av lufttillstånd som vid meddelandet av statsrådets allmänna anvisningar och föreskrifter om förebyggande av förorening av luften.

Statsrådets befogenheter att meddela allmänna anvisningar och föreskrifter för förebyggan-

de av förorening av luften stärks. En del av de ökade befogenheterna hänförs till genomförandet av Europeiska gemenskapens bestämmelser om luftvård, medan en del å sin sida ökar de till buds stående medlen inom luftvården. Miljöministeriet kan enligt den föreslagna lagen meddela föreskrifter i frågor som till sin natur är av mindre betydelse än de om vilka statsrådet beslutar. Utvidgningen av miljöministeriets befogenheter hänförs sig särskilt till behovet av genomförande av bestämmelser av teknisk natur vilka ingår i Europeiska gemenskapens rättsakter om luftvård.

Det föreslås att i lagen om miljötillståndsförfarande görs de ändringar som beror på att anmälningen ändras till ett tillstånd.

Strafflagen föreslås bli ändrad så som genomförandet av Europeiska gemenskapens förordning om ämnen som bryter ned ozonskiktet förutsätter.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft tre månader efter att de har antagits och blivit stadfästa.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1	5. Beredningen av propositionen	11
ALLMÄN MOTIVERING	3	5.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial .	11
1. Inledning	3	5.2. Remissutlåtanden	11
2. Nuläge	3	6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	11
2.1. Lagstiftning och praxis	3	DETALJMOTIVERING	12
Allmänt	3	1. Lagförslagen	12
Statsrådets beslut	3	1.1. Luftvårdslagen	12
Luftvården inom miljötillståndsförfarandet	4	1.2. Lagen om miljötillståndsförfarande	27
2.2. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet	4	1.3. Strafflagen	27
Internationella luftvårdsavtal	4	2. Närmare stadganden och bestämmelser	27
Luftvårdslagstiftningen inom Europeiska gemenskapen	6	3. Ikraftträdande	28
2.3. Bedömning av nuläget	7	LAGFÖRSLAGEN	29
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen .	9	1. Lag om ändring av luftvårdslagen	29
3.1. Mål	9	2. Lag om ändring av lagen om miljötillståndsförfarande	34
3.2. De viktigaste förslagen	9	3. Lag om ändring av 48 kap. 1 § strafflagen ...	35
4. Propositionens verkningar	9	BILAGOR	36
4.1. Ekonomiska verkningar	9	Parallelltexter	36
4.2. Verkningar i fråga om organisation och personal	10		
4.3. Miljöeffekter	10		
4.4. Verkningar för medborgarna	10		

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Luftvården i Finland har utvecklats positivt tack vare luftvårdslagen (67/82), som trädde i kraft 1982. Utsläppen från industrin, energiproduktionen och trafiken, i synnerhet partikel-, svavel- och kväveutsläppen, har minskat. Utöver de förpliktelser som lagstiftningen har medfört har också de strukturella förändringarna inom industrin och energiproduktionen medverkat till denna utveckling.

Lagen om miljötillståndsförfarande (735/91), som trädde i kraft 1992, innebar en märkbar reform vid genomförandet av luftvårdslagen. Prövningen och avgörandet av luftvårdsärenden som gäller utsläppskällor vid behandlingen anläggningsvis sammanslogs med förfarandena enligt lagen om avfallshantering, som numera har upphävts genom avfallslagen (1072/93), hälsovårdslagen, som numera har upphävts genom hälsoskyddslagen (763/94) och lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/20).

Anmälningen enligt luftvårdslagen orsakar problem vid tillämpningen av lagen om miljötillståndsförfarande, eftersom den behandlas som en del av tillståndet och tillståndsförfarandet. Dessa problem kan minskas om anmälningen också lagtekniskt ändras till ett regelrätt tillstånd som utgör en del av miljötillståndet. Också Europeiska gemenskapens (EG) luftvårdslagstiftning förutsätter ett regelrätt förhandstillstånd.

Europeiska gemenskapens rättsakter om luftvård är förpliktande för Finland. Likaså skall nya bestämmelser iakttas framöver. För att EG:s bestämmelser skall kunna genomföras effektivt är det nödvändigt att utvidga fullmaktsgandena i luftvårdslagen.

Reformen innebär att en uttrycklig princip om bästa tillgängliga teknik införs i luftvårdslagen. Denna princip har redan utan ett egentligt stadgande inverkat på uppgörandet av de viktigaste nuvarande luftvårdsprogrammen, såsom programmen för minskning av svavel- och kväveutsläppen.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

Allmänt

Syftet med luftvårdslagen är att redan på förhand förhindra förorening av luften. Detta innebär att åtgärder för förebyggande av förorening av luften skall vidtas innan sådana tecken på förorening som avses i lagen kan märkas i omgivningen. Denna skyldighet gäller både den som idkar sådan verksamhet som medför risk för förorening av luften och de myndigheter som avses i luftvårdslagen.

De viktigaste medlen enligt luftvårdslagen är statsrådets beslut och behandlingen av anläggningars luftvårdsärenden i miljötillståndsförfarande.

Statsrådets beslut

Enligt 9 § luftvårdslagen kan statsrådet meddela allmänna anvisningar och föreskrifter som gäller

1) maximihalten av ämnen i luften och maximimängden ämnen i nedfall,

2) maximihalten av ämnen i utsläpp i luften eller maximimängden ämnen som kommer ut i luften,

3) sammansättningen av ämnen, fabrikat eller produkter som framställs, importeras, överläts eller används,

4) märkningar som behövs för identifiering av ämnen, fabrikat eller produkter,

5) begränsning av tomgångskörning med motorfordon på andra ställen än på vägar som avses i vägtrafiklagstiftningen samt

6) förbränningsförhållanden i avfallsförbränningsanläggningars förbränningsugnar och pannor samt de åtgärder som skall vidtas när den reningsutrustning och de avskiljare som begränsar utsläppen från avfallsförbränningsanläggningars förbränningsugnar och pannor har råkat i olag.

Dessutom kan statsrådet med stöd av 9 a §

luftvårdslagen meddela sådana allmänna anvisningar och föreskrifter som behövs för att skydda atmosfären och som gäller begränsning av eller förbud mot framställning, import, överlåtelse och användning av ämnen, fabrikat eller produkter.

För närvarande är 17 statsrådsbeslut som utfärdats med stöd av lagens 9 § i kraft. Besluten gäller luftkvalitet, minskning av partikel-, svavel- och kväveutsläppen, kvalitetskrav för bränslen, begränsning av tomgångskörning med motorfordon, avfallsförbränning och begränsning av förbränningen av oljeavfall.

Med stöd av lagens 9 a § har utfärdats sex beslut. Besluten gäller regleringen av framställning, import och användning av ämnen som skadar ozonskiktet.

Statsrådets beslut är antingen anvisningar eller bindande föreskrifter. Ett beslut som har formen av anvisning blir förpliktande för verksamhetsidkaren, när tillståndsmyndigheten genom tillståndsförfarande på basis av de allmänna anvisningarna meddelar en särskild föreskrift som är förpliktande.

Luftvården inom miljö tillståndsförfarandet

Behandlingen av luftvårdsanmälningar enligt luftvårdslagen ändrades fr.o.m. den 1 september 1992. Ett beslut som fattas med anledning av en luftvårdsanmälan blev då en del av miljö tillståndet och anmälningsförfarandet en del av det tillståndsförfarande om vilket stadgas i lagen och förordningen (772/92) om miljö tillståndsförfarande.

Genom lagen om miljö tillståndsförfarande sammanslogs behandlingen av vissa tillstånd och anmälningar inom miljö värden så att de omfattas av samma förfarande. Det s.k. immissionstillståndet enligt lagen angående vissa grannelagsförhållanden, avfallstillståndet enligt avfallslagen, förläggningstillståndet enligt hälso skyddslagen och anmälan enligt luftvårdslagen skall behandlas tillsammans. En anläggnings luftvårdsärenden skall dock fortfarande avgöras med stöd av luftvårdslagen och -förordningen (716/82).

När det gäller sådana i luftvårdsförordningen närmare reglerade funktioner som medför risk för förorening av luften skall tillstånd sökas hos den behöriga miljö tillståndsmyndigheten, antingen den regionala miljö centralen

eller den kommunala miljö tillståndsmyndigheten. I tillståndsbeslutet kan verksamhetsidkaren åläggas skyldigheter som är nödvändiga för att förebygga förorening av luften.

De föreskrifter och anvisningar om utsläpp och luftkvalitet som statsrådet utfärdat med stöd av luftvårdslagen utgör en viktig grund för miljö tillståndsmyndighetens beslut. Föreskrifterna är som sådana förpliktande för verksamhetsidkaren, utan någon särskild fastställelse i miljö tillståndet. Av särskilt vägande skäl kan miljö tillståndsmyndigheten i sitt tillståndsbeslut utfärda bestämmelser som avviker från statsrådets allmänna föreskrifter. En strängare grund kan komma i fråga om de lokala förhållandena ställer särskilda krav på luftkvaliteten. Statsrådets allmänna anvisningar är inte bindande utan de är avsedda att styra verksamheten, varför undantag kan göras från dem också av andra än enbart särskilt vägande skäl.

2.2. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet

Internationella luftvårdsavtal

Eftersom luftföroreningarna överskrider gränserna mellan olika länder, har inom luftvården förhandlingar förts och internationella avtal slutits redan från slutet av 1970-talet. Det äldsta luftvårdsavtalet är konventionen om långväga gränsöverskridande luftföroreningar (FördrS 15/83). Med stöd av konventionen har de sura utsläppen och de utsläpp som höjer ozonhalterna i den nedre atmosfären begränsats.

Av de protokoll som ansluter sig till konventionen om långväga gränsöverskridande luftföroreningar var protokollet angående minskning av svavelutsläpp eller gränsöverskridande flöden av dessa med minst 30 procent (FördrS 50/87), som undertecknades i Helsingfors i juli 1985, det första.

Måläret för 1985 års svavelprotokoll var 1993. År 1994 undertecknades i Oslo ett nytt protokoll för ytterligare minskning av svavelutsläppen. Enligt protokollet har parterna som mål att svavelnedfallen på lång sikt inte skall överskrida den kritiska belastning som sakkunniga har fastställt områdesvis. Vid beredningen av protokollet eftersträvades till en början att mängden svavelnedfall som överskrider den kritiska belastningen skulle ha minskats med

minst 60 % överallt senast år 2000. Slutligen förband sig parterna i protokollet dock att minska sina utsläpp med de andelar som räknas upp i en bilaga till protokollet, vilket inte leder till nämnda mål. Finland eftersträvar för egen del en betydande minskning av svavelnedfallet och har i enlighet med detta meddelat att det senast år 2000 avser att minska sina svavelutsläpp med 80 % från 1980 års nivå.

År 1988 uppgjordes till konventionen ett protokoll om begränsning av utsläppen av kväveoxider eller dessas gränsöverskridande flöden (FördrS 46/91). De som undertecknade protokollet förband sig att se till att de årliga utsläppen av kväveoxider eller dessas gränsöverskridande flöden efter 1994 inte överskrider utsläppen eller flödena under kalenderåret 1987 eller ett annat tidigare år som anges i protokollet. Dessutom förband sig parterna att senast två år efter det att protokollet trätt i kraft ta i bruk nationella gränsvärden för utsläpp, baserade på bästa tillgängliga teknik.

Arbetet med att revidera protokollet om kväveföreningar har inletts i det verkställande organet enligt konventionen om långväga gränsöverskridande luftföroreningar.

Finland undertecknade 1991 protokollet om begränsning av VOC-utsläpp och deras gränsöverskridande strömmar. Protokollet förutsätter att parterna begränsar utsläppen av lättflyktiga organiska föreningar (VOC) och deras gränsöverskridande strömmar på något av de alternativa sätt som anges i protokollet. Målet är att en minskning på i regel 30 % jämfört med ett referensår skall uppnås senast 1999. Som referensår har Finland valt 1988.

VOC-protokollet förutsätter också att varje land tar i bruk egna reduceringsnormer för olika utsläppskällor. Dessa normer skall basera sig på bästa tillgängliga teknik. VOC-protokollet har ännu inte trätt i kraft.

Syftet med det internationella Montrealprotokollet om ämnen som bryter ned ozonskiktet (FördrS 66/88) är att skydda ozonskiktet i den övre atmosfären. Protokollet ansluter sig till Wienkonventionen för skydd av ozonskiktet (FördrS 51/88). Montrealprotokollet har ändrats två gånger, dvs. i London 1990 (FördrS 68/92) och i Köpenhamn 1992 (FördrS 63/93 och 45/94).

I Montrealprotokollet överenskomms om begränsning av användningen av ämnen som bryter ned ozonskiktet. För närvarande gäller

protokollet fullständigt halogenerade klorfluorkolväten, s.k. haloner, koltetraklorid, 1,1,1-triklorethan, ofullständigt halogenerade klorfluorkolväten, bromfluorkolväten och metylbromid. Man har med vissa obetydliga undantag kommit överens om att stoppa användningen av de andra föreningarna utom metylbromid.

I Montrealprotokollet finns också bestämmelser om förbud mot handel med ämnen som bryter ned ozonskiktet med sådana länder som inte är parter i protokollet.

Förenta Nationernas ramkonvention om klimatförändring (FördrS 61/94) ingicks i New York i maj 1992. Finland har ratificerat konventionen och den 1 augusti 1994 trädde konventionen i kraft och blev förpliktande för Finland.

Konventionen har som mål att atmosfärens koncentration av växthusgaser, som bidrar till klimatförändringen, stabiliseras på en nivå som förhindrar farlig antropogen störning i klimatsystemet. I konventionen skisseras det internationella samarbetet som gäller klimatförändringen. Konventionen innehåller en allmän skyldighet att stabilisera utsläppen av växthusgaser, men beaktar nationella särförhållanden vid begränsningen av utsläppen. Konventionen ålägger vissa särskilt uppräknade industriländer, till vilka Finland hör, särskild skyldighet att genomföra nationella program för att motverka en klimatförändring genom att minska utsläppen av växthusgaser och öka sänkorna och reservoarerna av växthusgaser. Information om dessa program skall också överlämnas till partskonferensen.

Vissa internationella avtal om havsskydd omfattar också förpliktelser som gäller luftvården. År 1992 undertecknades i Helsingfors den reviderade konventionen om skydd av Östersjöområdet marina miljö, dvs. 1992 års Helsingforskonvention. Enligt konventionen förbinder sig parterna att förebygga och stoppa föroreningen i Östersjöområdet bl.a. genom att använda bästa tillgängliga teknik vid punktformade belastningskällor och från miljöns synpunkt bästa praxis vid alla belastningskällor. Konventionen gäller också luftburen belastning av havet. Enligt konventionen omfattar skyldigheten att förebygga landbaserad förorening åtgärder inom hela avrinningsområdet. Konventionen innehåller bestämmelser om bl.a. förebyggande av förorening från fartyg, åtgärder på öppna havet, förbud mot dumpning och förbränning av avfall till sjöss.

År 1992 undertecknades konventionen om skydd av Nordostatlantens marina miljö, genom vilken konventionen om förhindrande av havsföroreningar genom dumpning från fartyg och luftfartyg, dvs. Oslokonventionen (FördrS 36/79), samt konventionen om förhindrande av landbaserad förorening av haven, dvs. Pariskonventionen, sammanslogs.

Genom konventionen regleras landbaserade utsläpp i havet, också luftburen förorening och dumpning, samt förbuds avfallsförbränning till sjöss. Konventionen är till stora delar likadan som Helsingforskonventionen. Konventionens verkningssområde omfattar de vattendrag i Finlands nordligaste delar som flyter ut i Ishavet och de vattendrag i Kuusamo som via Vita havet flyter ut i Ishavet.

Finland har ratificerat konventionerna om skydd av Östersjöområdet och Nordostatlantens marina miljö men de har inte ännu trätt i kraft.

Luftvårdslagstiftningen inom Europeiska gemenskapen

Inom Europeiska gemenskapen är ca 20 sådana direktiv, förordningar och beslut som är av betydelse för luftvärden i kraft. Direktiven gäller tillståndsplikt för anläggningar, minskning av utsläpp, luftkvalitet, bränslen och begränsning av användningen av ämnen som skadar ozonskiktet.

Det grundläggande luftvårdsdirektivet är direktivet om bekämpning av luftförorening från industrianläggningar (84/360/EEG), som godkändes 1984. I direktivet stadgas om vissa minimikrav när det gäller medlemsstaternas stadganden om tillståndsförfarandet och begränsningen av utsläpp i fråga om vissa i en bilaga till direktivet uppräknade industrianläggningar. Direktivet förutsätter att de anläggningar som direktivet gäller skall ha tillstånd av de behöriga myndigheterna innan anläggningen inleder eller väsentligt ändrar sin verksamhet.

Enligt direktivet kan tillstånd beviljas, om alla behövliga förebyggande åtgärder mot luftförorening, inklusive tillämpning av bästa tillgängliga teknik, har vidtagits. Driften av anläggningen får inte heller orsaka betydande luftförorening och de gällande gränsvärdena för utsläpp får inte överskridas. Dessutom skall de gällande gränsvärdena för luftkvalitet beaktas.

Direktivet om begränsning av utsläpp till

luften av vissa föroreningar från stora förbränningsanläggningar (88/609/EEG) tillämpas på anläggningar för energiproduktion med en tillförd effekt på minst 50 MW.

I bilagorna till direktivet fastställs, skilt för de olika länderna, landsomfattande tak och relativa reduceringsmål för utsläpp av svaveldioxid och kväveoxider från anläggningar som inlett sin verksamhet före den 1 juli 1987. För svaveldioxid- och kväveoxidutsläpp samt utsläpp av stoft från nya anläggningar fastställs i direktivet gränsvärden enligt den typ av bränsle som används. Medlemsstaterna kan också införa strängare begränsningar än vad som förutsätts i direktivet.

Också i fråga om kommunala avfallsförbränningsanläggningar fastställs gränsvärden för utsläppen i två direktiv. Direktivet om förhindrande av luftförorening från nya kommunala avfallsförbränningsanläggningar (89/369/EEG) gäller anläggningar som beviljats tillstånd att tas i drift efter den 1 december 1990. Direktivet om minskning av luftförorening från befintliga kommunala avfallsförbränningsanläggningar (89/429/EEG) gäller anläggningar som beviljats ovan nämnt tillstånd före den 1 december 1990.

I direktiven fastställs tak för koncentrationerna av vissa skadliga ämnen i rökgaser. I direktiven stadgas också om hur anläggningarnas driftsförhållanden skall definieras samt om metoder vid kontroll och beräkning av utsläpp.

Målsättningarna och kraven enligt det direktiv som gäller befintliga anläggningar är i hög grad desamma som målsättningarna och kraven i fråga om nya anläggningar. Målet är att de befintliga anläggningarna efter en viss övergångsperiod till övervägande del skall uppfylla de krav som gäller nya anläggningar.

Inom EG gäller fyra direktiv om luftkvaliteten. I direktivet om gränsvärden och vägledande värden för luftkvalitet med avseende på svaveldioxid och svävande partiklar (80/779/EEG), ändrat genom direktiven 81/857/EEG och 89/427/EEG, fastställs gränsvärden, som inte skall överskridas, och vägledande värden för koncentrationen av svaveldioxid och för svävande partiklar i atmosfären med tanke på planeringen på lång sikt. Dessutom finns i direktivet bestämmelser om kontroll och mätningar.

I direktivet om gränsvärde för bly i luften (82/884/EEG) fastställs ett gränsvärde för bly i luften. Gränsvärdet skall bidra till att skydda människor mot verkningarna av bly i miljön,

och det får inte överskridas. I direktivet finns också bestämmelser om provtagnings- och analysmetoder.

I direktivet om luftkvalitetsnormer för kvävedioxid (85/203/EEG), ändrat genom direktivet 85/580/EEG, fastställs ett gränsvärde för kvävedioxid för att bidra till att skydda människor, samt vägledande värden för att skydda människors hälsa och bidra till ett långsiktigt skydd av miljön. Liksom i de övriga direktiven om luftkvalitet finns också i detta direktiv bestämmelser om kontroll och analysmetoder.

Syftet med direktivet om luftförorening genom ozon (92/72/EEG) är att skapa ett system för övervakning av ozonhalterna i den nedre atmosfären. Direktivet förutsätter att medlemsstaterna till kommissionen lämnar uppgifter om resultaten av mätningen av ozonhalterna. Dessutom förutsätts i direktivet att myndigheterna i medlemsstaterna informerar allmänheten och varnar den, när de gränsvärden för ozonhalterna som nämns i direktivet överskrids.

Genom rådets beslut om en övervakningsmekanism för utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser i gemenskapen (93/389/EEG) har skapats en övervakningsmekanism för utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser. Beslutet förpliktar medlemsstaterna att genomföra program för att begränsa utsläppen av koldioxid så att dessa utsläpp senast år 2000 stabiliseras på 1990 års nivå i gemenskapen som helhet, förutsatt att andra ledande länder åtar sig liknande förpliktelser.

I rådets förordning (EG) nr 3093/94 om ämnen som bryter ned ozonskiktet stadgas om begränsningar vid import, export, produktion och användning av ämnen som bryter ned ozonskiktet. Förordningen gäller fullständigt och ofullständigt halogenerade klorfluorkolväteföreningar (CFC, HCFC), s.k. haloner, tetrafluorometan, 1,1,1-trikloretan och metylbromid. I förordningen stadgas om när användningen av de andra föreningarna utom metylbromid skall upphöra i EU-länderna.

I direktivet om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om blyhalten i bensin (85/210/EEG), ändrat genom direktiv 87/416/EEG, fastställs blyhalterna i blyhaltig och blyfri bensin och säkerställs en fortsatt tillgång på blyfri bensin i alla medlemsstater.

I direktivet om svavelhalten i vissa flytande bränslen (93/12/EEG) finns bestämmelser om svavelhalten i lätt brännolja och dieselolja.

Enligt direktivet får medlemsstaterna inte hindra försäljningen av oljeprodukter på grund av deras svavelhalt, om produkterna överensstämmer med direktivet.

Direktivet 94/63/EG om begränsning av utsläpp av lättflyktiga organiska föreningar (VOC) vid lagring av bensin och vid distribution av bensin från terminaler till servicestationer (det s.k. Stage I-direktivet) tillämpas på all verksamhet och alla anläggningar, fordon och fartyg som används för lagring, påfyllning och transport av bensin från oljeraffinaderier eller mellanlager till servicestationer. Direktivet skall genomföras senast den 1 januari 1996.

Ändringar förbereds i många av luftvårdsdirektiven. Kommissionens förslag till ett direktiv som gäller samordnade insatser för förebyggande och övervakning av luftföroreningar (COM (93) 423 final), dvs. det s.k. IPPC-direktivförslaget, inverkar på innehållet i direktivet om bekämpning av luftförorening från industrianläggningar och på direktivets behövlighet. När direktivet blir klart förutsätter det en enhetlig behandling av tillståndsärenden inom miljövärden, vilket innebär samordnad utvärdering och begränsning av utsläpp i luften och vattnet samt av avfalls- och andra utsläpp.

Också direktiven om luftkvalitet revideras. Kommissionens förslag till ett direktiv som gäller utvärdering och kontroll av luftkvaliteten (COM (94) 109 final) har färdigställts. Syftet med direktivet är bl.a. att skapa ramar för nya framtida gränsvärden för luftföroreningar och att säkerställa att uppgifter om luftkvalitet utvärderas på samma sätt i de olika medlemsstaterna.

En revidering av direktivet om utsläpp till luften av vissa föroreningar från stora förbränningsanläggningar, direktivet om svavelhalten i vissa flytande bränslen och de två direktiven om kommunal avfallsförbränning förbereds i kommissionen. Dessutom förbereds två utkast till förslag till direktiv genom vilka utsläppen av lättflyktiga organiska föreningar (s.k. VOC) ytterligare kan minskas.

2.3. Bedömning av nuläget

Ett stort antal ändringar har gjorts i luftvårdslagen. Lagens grundstruktur, som omfattar dels allmänna anvisningar och föreskrifter av statsrådet, dels tillståndsmyndigheternas luftvårdsbeslut för de enskilda anläggningarna,

har bibehållits, vilket har visat att lagen till sina huvuddrag har varit ändamålsenlig.

Samordningen av lagen om miljö tillståndsförfarande och luftvårdslagen medför tolknings- och tillämpningsproblem. Enligt 2 § 1 mom. lagen om miljö tillståndsförfarande kallas ett tillstånd som har beviljats efter handläggning enligt nämnda lag miljö tillstånd. Miljö tillståndet omfattar bl.a. ett beslut som gäller granskning av luftvårdsanmälan enligt 4 kap. luftvårdslagen. I 11 § luftvårdslagen stadgas åter att om verksamhet som medför risk för förorening av luften och varom stadgas närmare genom förordning skall göras skriftlig anmälan till länsstyrelsen. Enligt hänvisningsstadgandet i lagens 13 § skall ärenden som gäller anmälningar behandlas enligt lagen om miljö tillståndsförfarande. Begreppsparet miljö tillstånd-luftvårdsanmälan är förvirrande, eftersom anmälan är en del av tillståndet. Förhållandet mellan anmälan och det miljö tillstånd som förutsätts enligt lagen om miljö tillståndsförfarande uppfyller inte heller kravet på klarhet i lagstiftningen.

Stiftandet av avfallslagen förändrade i hög grad tillståndssystemet inom avfallshanteringen. Avfallshanteringsplanen för fastigheter och behandlingstillståndet för problemavfall ersattes av ett avfallstillstånd, som utgör en del av det enhetliga miljö tillståndet. Efter denna ändring blev luftvårdsanmälan den enda delen av miljö tillståndet som inte är ett egentligt tillstånd och som formellt inte möjliggör eventuellt förvägande av miljö tillstånd. Ett effektivt genomförande av EG:s luftvårdsdirektiv förutsätter dock klara och entydiga stadganden om att förhandstillstånd, i fråga om vilket ansökan också kan avslås, skall krävas för inledande av verksamheten vid anläggningar som medför risk för förorening av luften.

I miljö tillståndet kan tillståndsmyndigheten utfärda sådana särskilda bestämmelser för förebyggande av förorening av luften som kan jämföras med tillståndsvillkor. Bestämmelserna kan enligt den nuvarande lagen inte grunda sig på skyldighet att använda lösningar som överensstämmer med bästa tillgängliga teknik.

En stor del av de internationella förpliktelser som i dag binder Finland förutsätter dock att principen om bästa tillgängliga teknik tydligare än i dag införs också inom luftvården. Dyliga förpliktelser är direktivet om bekämpning av luftförorening från industrianläggningar, direktivet om begränsning av utsläpp till luften av

vissa föroreningar från stora förbränningsanläggningar samt direktiven om förhindrande av luftförorening från nya och befintliga kommunala avfallsförbränningsanläggningar.

Europeiska gemenskapens kommissions förslag till direktiv om samordnade insatser för förebyggande och övervakning av miljö föroreningar förutsätter också att principen om bästa tillgängliga teknik tillämpas vid förebyggandet av miljö föroreningar.

Konventionerna om skydd av Östersjöområdets och Nordostatlantens marina miljö omfattar också principen om bästa tillgängliga teknik. Enligt konventionen om skydd av Östersjöområdet förbinder sig parterna att förebygga förorening av Östersjöområdets marina miljö och att stoppa landbaserad förorening genom att använda bästa tillgängliga teknik i punktformade utsläppskällor. I en bilaga till konventionen definieras begreppet bästa tillgängliga teknik. Konventionen gäller också luftburen belastning av havet.

EG:s luftvårdsdirektiv och vissa förslag till direktiv som håller på att beredas, i synnerhet förslaget till direktiv om begränsning av utsläpp av lättflyktiga organiska föreningar, dvs. så kallade VOC-utsläpp, innehåller ett stort antal bestämmelser som ställer olika tekniska krav på anläggningarna. Dessutom finns ingående bestämmelser om övervakning, kontroll och mätningar. Genomförandet av bestämmelserna i sådana direktiv i Finland på basis av den nuvarande lagstiftningen orsakar problem, eftersom det enligt praxis i Europeiska gemenskapernas domstol inte är tillräckligt att bestämmelserna genomförs i form av administrativa anvisningar och med stöd av förvaltnings- och tillståndspraxis som grundar sig på luftvårdslagen. Fogandet av punkt 6 till 9 § 1 mom. luftvårdslagen har redan möjliggjort meddelande av vissa tekniska föreskrifter som inverkar på utsläppen från avfallsförbränningsanläggningar. I lagen behövs också en klar fullmakt att genomföra Europeiska gemenskapernas rättsakter om luftvård.

De nuvarande statsrådsbesluten, som utfärdats i form av föreskrifter, har i vissa fall visat sig vara osmidiga när det har gällt krav på produktens kvalitet eller sammansättning. I lagen behövs också en klart definierad och avgränsad möjlighet att i särskilda fall bevilja undantag från statsrådsbesluten.

Montrealprotokollet om ämnen som bryter ned ozonskiktet kan inte verkställas med stöd

av luftvårdslagen i sådana fall när exportförbud måste utfärdas. I dessa fall har man varit tvungen att använda sig av befogenheterna enligt kemikalielagen (744/89) vid reglering som gäller kemikalier som skadar ozonskiktet.

Statsrådets nuvarande befogenheter att meddela allmänna föreskrifter och anvisningar har i vissa fall visat sig vara otillräckliga. Dessa fall har särskilt utgjorts av sådana grupper av utsläppskällor i fråga om vilka utsläppen inte på ett naturligt sätt kan begränsas genom gränsvärden för utsläppen, utan man vid regleringen måste använda sig av tekniska föreskrifter eller anvisningar närmast på grund av att utsläppen till sin natur är spridda utsläpp. Dyliga utsläppskällor är i synnerhet asfalt- och krossverk, som inverkar menligt på trivseln. Antalet sådana anläggningar är stort, och de är likartade vad gäller tekniken. Dyliga utsläppskällor är också jordbruket, boskapsskötseln och pälsdjursskötseln, vilkas ammoniumkväveutsläpp i sista hand orsakar försurning.

Rådets förordning om ämnen som bryter ned ozonskiktet trädde i kraft den 23 december 1994. För att förordningen skall kunna genomföras i Finland förutsätts stadganden om behöriga myndigheter enligt förordningen. Dessutom förutsätts i förordningen att medlemsstaterna stadgar om straffen för brott mot förordningen.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

3.1. Mål

Syftet med reformen är att anpassa luftvårdslagstiftningen i Finland till förpliktelserna i Europeiska gemenskapens nuvarande och kommande lagstiftning och till internationella avtal. Syftet är också att göra urvalet av medel inom luftvården mångsidigare, så att angelägna problem inom luftvården skall kunna motarbetas effektivare än förut.

3.2. De viktigaste förslagen

Det anmälningsförfarande som gäller verksamhet som medför risk för förorening av luften, vilket redan i dag är en del av miljötillståndsförfarandet, ersätts också formellt med ett förfarande med förhandstillstånd. Lufttill-

ståndet skall också framöver vara en del av miljötillståndet, och det behandlas i den ordning som stadgas i lagen om miljötillståndsförfarande. Skyldigheten att ansöka om tillstånd grundar sig på förteckningen över anläggningar i luftvårdsförordningen på samma sätt som anmälningsskyldigheten enligt den nuvarande lagen. Med undantag av vissa små ändringar bibehålls förteckningen i stort sett oförändrad. I luftvårdslagen tas in stadganden om förutsättningarna för beviljande av tillstånd.

Inom luftvården går man över till att noggrannare tillämpa principen om bästa tillgängliga teknik. Ett stadgande med definition av detta begrepp ingår i den föreslagna lagändringen. Principen skall beaktas vid meddelandet av statsrådets allmänna föreskrifter och anvisningar, och den skall tillämpas när beslut fattas i lufttillståndsärenden som gäller enskilda anläggningar.

Trots att principen om bästa tillgängliga teknik uttryckligen skall införas, kan ingen dock med hänvisning till den slippa sin skyldighet att förebygga förorening av luften.

Statsrådet får vid reformen större befogenheter att meddela allmänna anvisningar och föreskrifter. Förutom i de fall som omfattas av de nuvarande befogenheterna kan sådana meddelas om metoder, anordningar, byggnader och konstruktioner som är nödvändiga för att minska utsläppen från jordbruk, boskapsskötsel och pälsdjursskötsel samt om åtgärder som är nödvändiga för att minska utsläppen från asfaltverk och krossverk.

Europeiska gemenskapens rättsakter om luftvård genomförs huvudsakligen genom statsrådets föreskrifter, som meddelas med stöd av den föreslagna lagändringen. Också miljöministeriets och, i vissa särskilda fall, tillståndsmyndigheternas befogenheter att meddela föreskrifter utvidgas.

Det stadgas att miljöministeriet och Finlands miljöcentral är behöriga myndigheter enligt EG:s förordning om ämnen som bryter ned ozonskiktet. För att möjliggöra bestraffning för brott mot förordningen, föreslås att stadgandet i 1 § i det nya 48 kap. strafflagen (578/95) ändras.

4. Propositionens verkningar

4.1. Ekonomiska verkningar

Verkställigheten av förslaget medför i sig

inga direkta betydande merkostnader för verkställarna.

Det har befarats att införandet av principen om bästa tillgängliga teknik i luftvårdslagen kommer att öka verksamhetsidkarnas kostnader. Det är dock inte nödvändigtvis så.

Avsikten är att principen om bästa tillgängliga teknik särskilt skall tillämpas när gränsvärden för utsläpp fastställs allmänt genom statsrådets beslut eller särskilt i miljötillståndet för en anläggning. Enligt definitionen av principen om bästa tillgängliga teknik skall teknik för att omfattas av principen vara tekniskt och ekonomiskt användbar, allmänt tillgänglig, dvs. finnas att köpa, samt kunna användas till kostnader som är skäligen med tanke på förebyggandet av miljöförorening.

Kostnaderna torde bli små eller obefintliga, eftersom bästa tillgängliga teknik redan enligt den nuvarande luftvårdslagen har utgjort grund när allmänna eller särskilda utsläppsföreskrifter har meddelats, trots att inga uttryckliga stadganden funnits om saken. Principen har iakttagits i synnerhet vid beredningen av allmänna föreskrifter men också när det gäller tillståndsbeslut för enskilda anläggningar. Detta har gått tillbaka på luftvårdslagens 7 §, enligt vilken vid bedömning av verksamhetsidkarens skyldighet har beaktats bl.a. betydelsen med tanke på luftvärden av åtgärder som är avsedda att förebygga förorening av luften samt de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för dylika åtgärder. Iakttagandet av principen om bästa tillgängliga teknik torde således inte medföra några större förändringar i gängse praxis inom luftvärden.

4.2. Verknningar i fråga om organisation och personal

Förslaget har till sina huvuddrag utarbetats i enlighet med den nuvarande myndighetsorganisationen och myndigheternas nuvarande uppgiftsfördelning. Den högsta ledningen, styrningen och utvecklandet av luftvärden ankommer fortfarande på miljöministeriet. Statsrådets ställning vid verkställigheten av luftvårdslagen stärks, eftersom en stor del av Europeiska gemenskapens luftvårdsdirektiv genomförs i form av statsrådets allmänna föreskrifter, som meddelas med stöd av luftvårdslagen. Inom miljöministeriet ökar i synnerhet den beredning av statsrådsbeslut som genomförandet av direktiven förutsätter.

Den regionala miljöcentralen och den av kommunen utsedda miljötillståndsmyndigheten skall fortfarande vara tillståndsmyndigheter inom luftvärden. Ärenden som är anhängiga när förslaget träder i kraft avgörs enligt de tidigare stadgandena. Om beslut om luftvårdssamvärdan har fattats enligt de stadganden som gällde när lagförslaget trädde i kraft, stadgas genom förordning om när lufttillstånd för verksamheten senast skall sökas. Den tid som i förordningen reserveras för sökande av tillstånd kan vara olika lång för olika anläggningar. Den är dock minst tre och högst sju år.

De regionala miljöcentralernas och de kommunala myndigheternas uppgifter torde öka något i framtiden på grund av övervakningen av de stadganden och bestämmelser som behövs för genomförandet av EG:s direktiv.

Finlands miljöcentral blir genom en ändring av luftvårdsförordningen sakkunnig myndighet inom luftvärden. En särskild skyldighet för centralen enligt lagen är att följa utvecklingen i fråga om bästa tillgängliga teknik och att göra utredningar som gäller den. Dessutom är Finlands miljöcentral behörig myndighet i fråga om uppgifter som gäller utbyte av information enligt EG:s förordning om ämnen som bryter ned ozonskiktet. Finlands miljöcentrals uppgifter inom luftvärden ökar i och med förslaget, och dess resurser bör i högre grad än i dag riktas till luftvärden. Miljöcentralens luftvårdsuppgifter ökar i framtiden också på grund av statistik-, kontroll- och redogörelseskyldigheter i anslutning till genomförandet av också andra EG-rättsakter.

4.3. Miljöeffekter

Miljökonsekvenserna till följd av ändringen av luftvårdslagen är indirekta. Genom ändringen blir urvalet av medel vid förebyggandet av luftförorening effektivare och mångsidigare. Genom tillstånds-förfarandet, som är effektivare än anmälningsförfarandet, och genom statsrådets allmänna anvisningar och föreskrifter kan man inverka på sådana funktioner som medför risk för luftförorening så, att föroreningen minskar.

4.4. Verknningar för medborgarna

Medborgarnas rätt att delta i miljötillstånds-förfarandet bibehålls oförändrad. Det stadgas

om rätt för medborgarna och vissa organisationer som främjar miljövården att ta initiativ till tvångsmedelsförfarande vid sådana förseelser som avses i luftvårdslagen.

5. Beredningen av propositionen

5.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial

Miljöministeriet tillsatte den 13 oktober 1993 en kommission med uppgift att utgående från de behov av ändringar som Europeiska gemenskapernas bestämmelser och förslag till bestämmelser samt de nuvarande finländska programmen för minskande av utsläppen medför bereda ett förslag till revidering av luftvårdslagstiftningen. Kommissionens betänkande skulle innehålla förslag om följande frågor:

- mera exakta stadganden om luftvårdsanmälan som förhandstillstånd,
- förslag till stadganden om användning av bästa tillgängliga teknik inom luftvården,
- nödvändiga stadganden om fullmakt att meddela allmänna föreskrifter för säkerställande av att Europeiska gemenskapernas bestämmelser kan genomföras på ett effektivt sätt,
- övriga stadganden som behövs med tanke på uppfyllandet av förpliktelserna inom luftvården.

Kommissionen slutförde sitt arbete den 31 augusti 1994.

Kommissionen kom att föreslå en ändring av luftvårdslagen och inte upphävande av den nuvarande lagen samt stiftande av en helt ny luftvårdslag, trots att en betydande del av lagens stadganden föreslås revideras. Detta berodde å ena sidan på att revideringen inte ansågs vara innehållsmässigt tillräckligt betydande och å andra sidan på att revideringen såg ut att vara möjlig att genomföra inom ramarna för nuvarande luftvårdslags struktur. På kommissionens slutsats inverkade även det faktum att miljötillståndstadgandenas helhetsrevidering samtidigt var under beredning på annat håll och luftvårdslagens revidering skulle troligtvis endast vara en nödvändig mellantappsrevidering.

5.2. Remissutlåtanden

Betänkandet av kommissionen för luftvårds-

lagen, "Förslag till ändring av luftvårdslagen" (komm.bet. 1994:13) sändes hösten 1994 för utlåtande till ett stort antal instanser. I förslaget har gjorts en del väsentliga och en del mindre ändringar på basis av de utlåtanden som erhöles.

I förslaget slopades definitionen av ur miljösynvinkel bästa praxis samt alla förpliktelser i anslutning härtill, eftersom många remissinstanser ansåg att denna princip fortfarande var diffus och inte vedertagen. Begreppet slopades trots att konventionen om skydd av Östersjöområdet marina miljö och 1992 års konvention om skydd av Nordostatlantens marina miljö uttryckligen förutsätter användning av ur miljösynvinkel bästa praxis.

Likaså ändrades på basis av utlåtandena det föreslagna stadgandet om statsrådets befogenheter. Ett flertal remissinstanser ansåg att statsrådet inte bör ha fullmakt att med stöd av luftvårdslagen meddela allmänna anvisningar och föreskrifter om utsläpp av s.k. växthusgaser för bekämpande av klimatförändringen. Denna punkt har också slopats i förslaget.

En tredje väsentlig ändring har gjorts i det föreslagna övergångsstadgandet. I förslaget har slopats möjligheten att kräva lufttillstånd av en gammal anläggning, om tillståndsärendet blir anhängigt på grund av andra tillståndsstadganden, t.ex. övergångsstadgandena i avfallslagen. Denna möjlighet har ersatts med en skyldighet i tre steg för gamla anläggningar att ansöka om tillstånd. Om tidpunkterna stadgas närmare genom förordning.

6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen har anknytningspunkter till revideringen av stadgandena om miljötillstånd. Miljöministeriet tillsatte den 13 april 1994 en kommission som dels skall utarbeta förslag till lagstiftningsåtgärder som behövs för att det direktiv om samordnade insatser för förebyggande och övervakning av miljöföroreningar som håller på att beredas inom Europeiska gemenskapen skall kunna genomföras i Finland, dels utreda behandlingen i administrativt förfarande av tillståndsärenden enligt vattenlagen, särskilt tillstånd som gäller förorening, samt samordning av denna behandling med behandlingen av miljötillståndsärenden. Kom-

missionen skall också utreda om det annars finns behov av att utveckla lagstiftningen om miljötillstånd och lägga fram förslag angående detta. Kommissionens tidsfrist har förlängts och går ut den 31 oktober 1995.

Behandlingen av besvär som anförts över beslut som gäller miljötillstånd utreds i en kommission som justitieministeriet tillsatt den 13 mars 1994. Kommissionen skall utreda ombildandet av vattendomstolarna till miljödomstolar, lägga fram förslag angående verksamhetsområde för domstolarna och deras förhållande till övriga myndigheter så, att miljödomstolarna på så bred bas som möjligt kan fungera som besvärinstans i miljötillståndsärenden och därmed jämfällbara ärenden,

samt utreda verkningarna av denna ändring inom lagstiftningens olika områden.

Propositionen ansluter sig också till den totalrevidering av lagen om naturskydd som är under beredning. Revideringen har beretts i en arbetsgrupp som miljöministeriet tillsatte den 17 mars 1993 och som bl.a. fick i uppgift att undersöka hur förpliktelse till följd av ett eventuellt medlemskap i Europeiska gemenskapen skall beaktas i Finlands naturskyddslagstiftning. Arbetsgruppen har utrett vilka ändringar Europeiska gemenskapens direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (92/43/EEG), dvs. livsmiljödirektivet, ger upphov till i lagen om naturskydd och i den övriga miljövärdslagstiftningen.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Luftvårdslagen

1 §. Stadgandet i lagen preciseras så, att endast uttryckligen förebyggande av strålningsrisker blir utanför lagens tillämpningsområde. Eventuella radioaktiva ämnen i rökgaser får inte utgöra ett hinder för tillämpning av luftvårdslagen.

2 §. Definitionen av förorening av luften i 2 § är ett centralt stadgande vid tolkningen av luftvårdslagen. Enligt det nuvarande stadgandet avses med förorening av luften sådan förändring av luftens sammansättning eller av dess egenskaper, som beror av människans verksamhet och som antingen direkt eller indirekt medför men för hälsan, avsevärt men för den levande naturens funktioner, avsevärd skadlig förändring av annan omgivning, avsevärd ekonomisk skada eller avsevärd minskning av trivseln eller annan därmed jämförbar kränkning av allmänt eller enskilt intresse.

I definitionen av förorening av luften slopas omnämningarna om att skadan skall vara avsevärd. Efter ändringen har men för hälsan enligt definitionen inte längre en annan ställning än andra men vid bedömningen. Samtidigt fogas till stadgandet dock ett omnämning om fara för hälsan vid sidan av men för hälsan. Till det ändrade stadgandet överförs således

innehållet i det nuvarande stadgandet, i vilket definitionen ingår. Stadgandet går tillbaka på motiveringen till regeringens proposition om luftvårdslagen (reg.prop. 35/1981 rd). Där konstateras att men för hälsan kan ta sig uttryck i att det allmänna hälsotillståndet äventyras eller genom att riskgrupper, såsom barn och åldringar samt allergiker, utsätts för risker eller genom att människor insjuknar eller invalidiseras. Begreppet men för hälsan har således ansetts omfatta förutom konkreta men, såsom sjukdomar, också ökad risk för insjuknande.

Begreppen fara och men för hälsan har införts i många stadganden också i avfallslagen. I hälsoskyddslagen har förfarits på annat sätt. Syftet med hälsoskyddslagen är att upprätthålla och främja befolkningens och individens hälsa samt att förebygga, minska och undanröja sådana i livsmiljön förekommande faktorer som kan orsaka sanitär olägenhet. Med sanitär olägenhet avses en sjukdom som kan konstateras hos människan, en annan hälsostörning eller förekomsten av en sådan faktor eller omständighet, som kan minska sundheten i befolkningens eller individens livsmiljö. I motiveringen till regeringens proposition med förslag till hälsoskyddslag och lag om ändring av 2 § lagen om miljötillstånds-förfarande (reg.prop. 42/1994 rd) konstateras att sanitär olägenhet kan ta sig uttryck i långvarig eller kortvarig exponering av ett farligt eller giftigt

kemiskt ämne i sådan mängd att en sjukdom eller någon annan sanitär olägenhet kan uppkomma.

Definitionen av förorening av luften ändras också så, att förutom orsakande av men för den levande naturens funktioner också orsakande av fara för denna betraktas som förorening. Ändringen betonar det faktum att de förändringar som föroreningarna i luften medför i den levande naturen i allmänhet sker så småningom över en mycket lång tidsperiod.

Dessutom ändras stadgandet så att den minskning av trivseln som avses i stadgandet skall vara allmän. Enstaka inkräktanden på trivseln, på vilka förfaranden enligt lagen angående vissa grannelagsförhållanden kan tillämpas, motsvarar inte definitionen av allmän minskning av trivseln enligt den föreslagna lagändringen.

Det krav som innebär att förändringen skall medföra avsevärt men och som utgör tröskel för vidtagandet av åtgärder som begränsar utsläppen, överförs till lagens 14 §, som gäller villkoren för beviljande av tillstånd. Enligt nämnda paragraf är ett av villkoren för att tillstånd skall beviljas att verksamheten inte medför fara eller men för hälsan och annars inte avsevärd förorening av luften. Tillståndspålitlig verksamhet kan således medföra förorening av luften som inte är avsevärd och inte medför fara eller men för hälsan. Fara och men för hälsan skall förebyggas.

Också lagens 9 § ändras på motsvarande sätt. Statsrådet kan meddela allmänna föreskrifter och anvisningar för förebyggande av fara eller men för hälsan eller annan avsevärd förorening av luften. På samma sätt utformas 21 a §, som gäller myndigheternas möjligheter att genom förbud och begränsningar ingripa i verksamhet som förorenar luften.

Definitionen av förorening av luften omfattar enligt förslaget fortfarande både direkta och indirekta men. Bl.a. på grund av fjärrtransporten av luftföroreningar accentueras betydelsen av indirekta men. Dessa men kan yppa sig t.o.m. mycket långt ifrån utsläppskällan, i ett annat land eller t.ex. genom att utsläpp i luften förorenar vattendrag eller hav. Också globala problem, såsom uttunnningen av ozonskiktet och den tilltagande växthuseffekten, innebär att betydelsen av indirekta men ökar.

Avsikten är att luftvårdslagen skall skydda mot förorening av utomhusluften. Denna grundtanke i lagen har framgått av 2 § 2 mom.

Nu överförs omnämmandet om utomhusluften till definitionen av förorening av luften i 2 § 1 mom., varför det kan slopas i 2 mom. Genom omnämmandet uttrycks det faktum att luftvårdslagen inte tillämpas direkt vid skyddandet av inomhusluften, utan för detta finns särskild lagstiftning. Med hänvisningen till utomhusluften avses i luftvårdslagen förutom luften i den nedre atmosfären, t.ex. luften i tätorter, också luften i de övre atmosfärskikten. Avsikten med ändringen är således inte att ändra luftvårdslagens nuvarande tillämpningsområde.

Definitionen av verksamhet som medför risk för förorening av luften i 2 § 2 mom. utvidgas så att den förutom användning av byggnader och anläggningar också omfattar användning av ett område eller ordnande av annan verksamhet på ett sätt som kan försäkra förorening av luften. Detta gör det möjligt att använda alla regleringsmedel enligt luftvårdslagen t.ex. inom vissa områden som är betydelsefulla med tanke på utsläppen från trafiken, såsom trafikdepåer och parkeringshus. Utsläppen från dessa kan vara helt jämförbara med utsläppen från olika typer av industriell verksamhet. Genom ändringen betonas också att regleringsmedlen enligt luftvårdslagen måste kunna användas vid regleringen av olika slags spridda utsläpp.

Statsrådets fullmakt enligt 9 § är allmän, och den är inte bunden till funktioner som omfattas av definitionen av verksamhet som medför risk för förorening av luften.

2 a §. I den nya 2 a § definieras begreppet bästa tillgängliga teknik. Denna teknik skall utgöra en ny princip i de allmänna anvisningar och föreskrifter av statsrådet som meddelas med stöd av luftvårdslagen samt i tillståndsförfarandet. Principen tillämpas härvid när gränsvärden för utsläpp fastställs antingen genom statsrådsbeslut eller genom tillståndsbeslut som gäller enskilda anläggningar.

Det väsentliga vid genomförandet av denna princip är att de tekniska lösningarna enligt definitionen inte har bestämts på förhand. Däremot är det bestämt hur mycket utsläppen kan minskas eller begränsas med hjälp av bästa tillgängliga teknik. De alternativa tekniker med vars hjälp denna nivå kan nås uppfyller kriterierna för bästa tillgängliga teknik.

Principen om bästa tillgängliga teknik ansluter sig till två andra principer inom miljövården, dvs. principen om förebyggande och försiktighetsprincipen. Bakgrunden till dessa prin-

ciper är dels att kvalitetsmålen när det gäller miljön, t.ex. den kritiska belastningen med avseende på försurningen eller halter av föroreningar i luften som inte är skadliga för hälsan, inte alltid kan fastställas helt exakt, dels att alla de långsiktiga verkningarna av det otal föroreningar som kommer ut i miljön inte kan förutspås tillräckligt bra. Dessutom kan man med de kunskaper som finns i dag i fråga om ett stort antal ämnen som belastar miljön inte ens uppställa något godtagbart tak eller något kvalitetsmål för miljön. Därför skall man alltid försöka minska utsläppen så mycket som är tekniskt och ekonomiskt möjligt.

Ett flertal internationella förbindelser som är förpliktande för Finland förutsätter tillämpning av bästa tillgängliga teknik bl.a. inom luftvården och när det gäller tillståndsförfarandena inom luftvården. Exempel på sådana förbindelser är t.ex. EG:s direktiv om bekämpning av luftförorening från industrianläggningar, direktivet om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från stora förbränningsanläggningar samt direktiven om förhindrande av luftförorening från nya och befintliga kommunala avfallsförbränningsanläggningar.

Också kommissionens förslag till direktiv som gäller samordnade insatser för förebyggande och övervakning av miljöföroreningar förutsätter att principen om bästa tillgängliga teknik tillämpas vid förebyggandet av miljöförorening. I lagförslaget beaktas således redan på förhand genomförandet av detta direktiv. Kommissionens förslag innehåller en definition av bästa tillgängliga teknik, som har varit en av grunderna för propositionen.

Dessutom ålägger 1992 års konventioner om skydd av Östersjöområdet och Nordostatlantens marina miljö Finland att tillämpa principen om bästa tillgängliga teknik vid förebyggandet av sådan belastning som förorenar havet och som härrör från punktkällor på land och fjärrtransporteras via luften. För ratificeringen av dessa konventioner har en ny havsskyddslag (1415/94) stiftats och vattenlagen (264/61, ändr. 1416/94) ändrats. I författningarna har tagits in definitionerna av och principerna om bästa tillgängliga teknik. Den definition som nu föreslås i luftvårdslagen är likadan som dessa gällande definitioner.

Med bästa tillgängliga teknik avses utöver de egentliga produktions- och reningsmetoder som används också tillhörande styr- och kontroll-

system, såsom kontrollanordningar för processer och utsläpp samt metoder för behandling av uppgifter om utsläpp. Tekniken omfattar här också alla tillvägagångssätten när en anläggning planeras och byggs, används och underhålls samt tas ur drift, om dessa kan inverka på den risk för miljöförorening som projektet medför.

För att den teknik som används vid förebyggandet eller minskandet av utsläpp som medför risk för förorening av miljön skall uppfylla kriterierna för bästa tillgängliga teknik, skall den inom ifrågavarande verksamhetsområde vara så effektiv och långt avancerad som möjligt vad gäller processer och sådan metodutveckling som avser funktionssättet. Tekniken skall också vara ägnad att minska de utsläpp som kontrollen gäller i så hög grad som möjligt, eftersom lösningarna när det gäller luftvården och möjligheterna att tillämpa dem kan avvika märkbart från varandra i fråga om olika industri- och produktionsbranscher, olika utsläpp samt gamla och nya anläggningar.

I 2 mom. definieras användbar teknik som sådan teknik som är så långt avancerad att den kan tillämpas inom industrin och produktionen och är allmänt tillgänglig för verksamheten i fråga. Definitionen omfattar således inte tekniska lösningar som befinner sig i forsknings-, utvecklings- eller försöksstadiet.

Tekniken skall också vara ekonomiskt användbar och genomförbar. Vid bedömningen av detta villkor beaktas förebyggandet av den miljöförorening som verksamheten medför. Bedömningen av om tekniken är användbar skall i allmänhet göras områdesvis. Härvid övervägs vilken teknik som i genomsnitt är tekniskt användbar och ekonomiskt genomförbar inom de olika industri- och produktionsbranscherna. Om en teknik i allmänhet är användbar inom en industribransch, skall motsvarande teknik förutsättas av alla anläggningar av liknande typ.

3 §. Beskrivningen av miljöministeriets luftvårdsuppgifter revideras så att den motsvarar karakteriseringen av miljöministeriets uppgifter inom avfallshanteringen enligt avfallslagen.

De regionala miljöcentralernas uppgifter preciseras så, att centralerna också skall främja skötseln av uppgifter som avses i luftvårdslagen och i stadganden och bestämmelser på lägre nivå. Dessutom är de regionala miljöcentralerna skyldiga att övervaka att stadgandena och bestämmelserna iakttas.

4 §. Kommunens övervakningsskyldighet enligt luftvårdslagen knyts till övervakningen av att luftvårdslagen och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas i kommunen.

I 2 mom. hänvisas inte längre till miljövårdsnämnden, utan kommunens luftvårdsuppgifter sköts av en myndighet som kommunen bestämmer (*den kommunala luftvårdsmyndigheten*). Denna myndighet kan inte vara kommunstyrelsen. Dessutom hänvisas till lagen om miljö-tillståndsförfarande när det gäller den kommunala miljö-tillståndsmyndighetens uppgifter.

Det föreslås att begreppet luftens kvalitet i stadgandet skrivs i ett ord (luftkvaliteten) i enlighet med det nuvarande språkbruket.

5 §. Enligt det nuvarande stadgandet kan kommunerna sköta sina kontroll-, forsknings- och planerings- samt utbildnings- och upplysningsuppgifter inom luftvärden delvis också i samarbete.

Stadgandet är onödigt. Slopandet av det skulle inte begränsa utan snarare öka kommunernas möjligheter att gemensamt sköta de uppgifter som nämns i stadgandet. Samarbetet mellan kommunerna regleras i 10 kap. kommunallagen (365/95). Enligt 76 § kommunallagen kan kommuner med stöd av avtal sköta sina uppgifter tillsammans. Genom avtal kan en kommun ombetros att sköta en uppgift för en eller flera andra kommuners räkning. Likaså kan det överenskommas om att uppgiften skall skötas av en samkommun.

I stället för stadgandet om samarbete mellan kommunerna fogas till lagen en skyldighet för miljöministeriet, den regionala miljöcentralen och de kommunala myndigheter som sköter luftvårdsärenden att vara förtrogna med bästa tillgängliga teknik. Skyldigheten är inte allmän utan bestäms i enlighet med vad respektive myndighets uppgifter förutsätter.

När det gäller enskilda verksamhetsidkare och deras projekt är det ofta verksamhetsidkaren själv som har information om bästa tillgängliga teknik. Myndigheterna tvingas dock att ta ställning till denna när de sköter sina uppgifter enligt luftvårdslagen. Stadgandet innebär således inte att verksamhetsidkaren själv inte skulle vara skyldig att vara förtrogen med bästa tillgängliga teknik och utvecklingen i fråga om den.

Myndigheternas skyldighet att följa med bästa tillgängliga teknik ingår i Europeiska

unionens förslag till direktiv om samordnade insatser för förebyggande och övervakning av miljöföreningar.

Finlands miljöcentral skall följa utvecklingen i fråga om bästa tillgängliga teknik samt göra utredningar om den.

Genom en ändring av luftvårdsförordningen stadgas att Finlands miljöcentral är den sakkunnigmyndighet inom luftvärden som avses i 6 § luftvårdslagen.

5 a §. Det stadgas att Finlands miljöcentral är behörig myndighet enligt artiklarna 6 och 17 i Europeiska gemenskapens förordning om ämnen som bryter ned ozonskiktet. Miljöcentralen skall vara mottagare av kopior av de av Europeiska gemenskapernas kommission beviljade importlicenserna för ämnen som bryter ned ozonskiktet samt kopior av de årliga anmälningar som tillverkare, importörer och exportörer av ämnen som bryter ned ozonskiktet tillställer kommissionen.

7 §. I stadgandet, som gäller verksamhetsidkarens allmänna omsorgsplikt, slopas omnämnandet om att förorening av luften skall förebyggas endast i skälig utsträckning. I stället införs ett omnämnande om skyldighet att i mån av möjlighet förebygga förorening av luften. Möjligheterna är olika för olika verksamhetsidkare. Skyldigheten att förebygga förorening av luften är mera kategorisk för tillståndspliktiga verksamhetsidkare och bestäms enligt lagförslaget 4 kap.

Vid tillståndsförfarandet tillämpas inte 7 § 1 mom., eftersom ett av villkoren för att tillstånd skall beviljas är att verksamheten inte medför fara eller men för hälsan eller annars avsevärd förorening av luften. Ett direkt krav på att luftvårdsåtgärderna skall vara skäliga är inte i överensstämmelse med principerna inom tillståndsförfarandet. Om det inte finns förutsättningar för beviljande av tillstånd måste ansökan kunna förkastas.

Det stadgas om skyldighet för verksamhetsidkarna att vara på det klara med verksamhetens miljökonsekvenser och inte enbart med dess verkningar på luftkvaliteten. Detta vore konsekvent också med tanke på det rättsgott som avses i definitionen av förorening av luften.

Vid bedömningen av den allmänna omsorgsplikten skall ett flertal sådana faktorer beaktas som nämns också i den nuvarande luftvårdslagen. Sådana faktorer är egenskaperna hos det område där verksamhetens effekt

visar sig, betydelsen med tanke på luftvärden av åtgärder som är avsedda att förebygga förorening av luften samt de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för dylika åtgärder. I stadgandet slopas omnämningarna om förutsättningarna i allmänhet för verksamhetens bedrivande samt verksamhetens betydelse med tanke på allmän fördel.

Det föreslås att begreppen toiminna harjoittaja och ilman laatu i den finska texten och begreppet luftens kvalitet i den svenska texten skrivs i ett ord (toiminna harjoittaja, ilmanlaatu respektive luftkvaliteten) i enlighet med det nuvarande språkbruket.

7 a §. Det stadgas om skyldighet för den regionala miljöcentralen och kommunen att meddela föreskrifter om begränsning av trafiken eller om andra åtgärder som är nödvändiga för att förbättra luftkvaliteten, om målen för luftkvaliteten enligt statsrådets allmänna föreskrifter inte kan nås inom den regionala miljöcentralens verksamhetsområde eller i kommunen.

EG:s gällande direktiv om luftkvalitet förutsätter att medlemsstaterna utarbetar och genomför planer för förbättring av luftkvaliteten i sådana fall när gränsvärdena för luftkvaliteten enligt direktiven inte följs. Medlemsstaterna skall tillställa kommissionen planer för fortgående förbättring av luftkvaliteten i dylika områden. I planerna, som skall ha uppgjorts utgående från väsentlig information i anslutning till arten av förorening, föroreningens ursprung och dess utveckling, skall beskrivas de åtgärder som har vidtagits eller kommer att vidtas samt de förfaranden som medlemsstaten har genomfört eller kommer att genomföra.

De nuvarande riktvärdena för luftkvaliteten enligt statsrådets beslut överskrids ibland på vissa orter i Finland. De fall där riktvärdena för svaveldioxid överskridits har under de senaste åren blivit allt färre, och det är också i allmänhet halterna av svävandestoft och kolmonoxid på de största orterna som överskrids. Det är till största delen trafiken som står för överskridningarna.

Tillämpningen av stadgandet förutsätter att gränsvärdena för luftkvaliteten fastställs i form av bestämmelser. Såväl i fråga om de riktvärden som gäller luftkvaliteten som i fråga om gränsvärdena fastställs med stöd av de hälsomässiga verkningarna, verkningarna på naturen eller någon annan grund både koncentrationen, dvs. ett riktvärde uttryckt i siffror, kon-

trollperioden och den tillåtna överskridningen. Då överskridningar i viss utsträckning tillåts elimineras verkningarna av kortvariga toppar i fråga om överskridningen av riktvärdet eller gränsvärdet. Genom att överskridningar i viss utsträckning tillåts kan den genomsnittliga belastningen regleras, men samtidigt tvingas man tillåta en del, ibland t.o.m. mycket stora, överskridningar av de fastställda värdena.

8 §. Myndigheterna skall när de utför sina uppgifter i mån av möjlighet beakta luftvärden och i detta syfte hålla kontakt med de myndigheter som nämns i 3 och 4 §§. Ändringen av stadgandet innebär inga betydande ändringar jämfört med nuläget.

8 a §. På tillståndspliktig verksamhet tillämpas lagens 4 kap., där det stadgas mera ingående om de skyldigheter som gäller sådan verksamhet. Vid utfärdandet av tillståndsbestämmelser skall de omständigheter som nämns i lagens 7 § 2 mom. beaktas.

Lagens 9 och 10 §§ överförs till ett eget nytt kapitel, benämnt statsrådets och miljöministeriets allmänna anvisningar och föreskrifter.

9 §. De allmänna anvisningar och föreskrifter som meddelas med stöd av 9 och 9 a §§ luftvårdslagen är ett viktigt styrmedel inom luftvärden.

För närvarande är 17 sådana beslut som utfärdats med stöd av lagens 9 § i kraft. Besluten gäller luftkvalitet, minskning av partikel-, svavel- och kväveoxidutsläppen från kraftverk, begränsning av svavelhalten i stenkol, tung brännolja samt dieselolja och lätt brännolja, minskning av svavelutsläppen från sulfatcellulosafabriker, svavelsyrafabriker och oljeraffinaderier, förbränning av kommunalt avfall, begränsning av förbränningen av oljeavfall, bly- och bensenhalten i motorbensen samt begränsning av tomgång för motorfordon. Med stöd av den nuvarande 9 a § har sex ikraftvarande beslut utfärdats. Besluten gäller begränsning av och förbud mot framställning, import, användning och överlåtelse av ämnen som skadar ozonskiktet.

Statsrådet kan enligt förslaget vid sitt allmänna sammanträde meddela allmänna anvisningar och föreskrifter för förebyggande av fara eller men för hälsan eller annan avsevärd förorening av luften. Förutsättningarna för beslutsfattandet ändras på grund av den ändring som föreslås i 2 §. Tröskeln för statsrådets

allmänna anvisningar och föreskrifter förblir således likadan som enligt den nuvarande luftvårdslagen.

När statsrådet utfärdar beslut skall det beakta bästa tillgängliga teknik, som definieras i lagförslaget 2 a §. Denna princip skall i tillämpliga delar beaktas i alla statsrådsbeslut, men den är central vid utfärdandet av beslut om utsläpp eller, på basis av särskilt avgränsade befogenheter, om tekniska metoder för begränsning av utsläpp.

Föreskrifter och anvisningar kan meddelas om luftkvalitet och nedfall (1 mom. 1 punkten). Föreskrifterna och anvisningarna kan således också framöver gälla maximihalten av ämnen i luften eller maximimängden ämnen i nedfall. I lagförslaget 7 a § ingår en förpliktelse för den regionala miljöcentralen och den kommunala luftvårdsmyndigheten att vidta åtgärder för förbättrande av luftkvaliteten, om bestämmelserna inte uppfylls i kommunen. EG:s gällande direktiv förutsätter bl.a. att myndigheterna utarbetar och verkställer planer för förbättrande av luftkvaliteten i sådana situationer då gränsvärdena för luftkvaliteten i direktiven inte iakttas.

Föreskrifter och anvisningar kan meddelas om utsläpp i luften (1 mom. 2 punkten). Enligt det nuvarande stadgandet kan föreskrifter och anvisningar meddelas om maximihalten av ämnen i utsläpp i luften eller maximimängden ämnen som kommer ut i luften. De normer som utfärdats med stöd av stadgandet har till sin natur varit största tillåtna värden gällande utsläppsmängden. På grund av den begränsande ordalydelsen har statsrådet t.ex. inte kunnat meddela föreskrifter om att rökgaser som uppkommer i en anläggning skall ledas ut via skorsten. I EG:s luftvårdsdirektiv finns däremot sådana bestämmelser. De hänför sig till reglering av utsläpp i luften och är mindre strikta än ett maximivärde för utsläpp, utan att det fördenskull är fråga om egentliga bestämmelser om den framställnings- eller reningsteknik som skall användas i anläggningen.

Avsikten med ändringen är inte att statsrådet allmänt skall börja meddela anvisningar och föreskrifter om framställnings- och reningstekniska metoder i anläggningarna. När det gäller dessa har statsrådet endast befogenheter att utfärda beslut i de fall som särskilt nämns i stadgandet, dvs. för reglering av utsläpp från jordbruk samt för begränsning av utsläpp från asfaltverk och krossverk.

Vid beredningen av gränsvärdena för utsläppen skall bästa tillgängliga teknik beaktas. Denna skall vara en viktig utgångspunkt vid beredningen av gränsvärdena. Innehållet i och tillämpningen av principen bästa tillgängliga teknik inom luftvärden utformas allmänt genom de utsläppsvärden som grundar sig på den.

Statsrådet kan i dag meddela föreskrifter och anvisningar om sammansättningen av ämnen, fabrikat eller produkter som framställs, importeras, överläts eller används. Det föreslås här att statsrådet framöver också skall kunna meddela föreskrifter och anvisningar om sammansättningen av ämnen, fabrikat eller produkter som exporteras (1 mom. 3 punkten). Uppfyllandet av förpliktelserna i Montrealprotokollet om ämnen som bryter ned ozonskiktet förutsätter att Finland vidtar åtgärder som gäller begränsande av exporten. Tills vidare har förpliktelser som gällt exporten utfärdats med stöd av kemikalielagen.

Lagens 9 § 1 mom. 4, 5 och 6 punkt förblir oförändrade.

Försurningen är ett omfattande luftvårdsproblem i Finland. Enligt utredningar som gjorts överskrids den s.k. kritiska belastningen i fråga om det sura nedfallet av svavel och kväve mest i södra Finland, där nedfallen också är störst. Med den kritiska belastningen avses ett kvantitativt värde av en eller flera föroreningar i fråga om vilket de belastningsvärden som understiger detta värde, enligt den kunskap man har i dag, inte medför betydande skadeverkningar i vissa känsliga miljöer. Den kritiska belastningen överskrids i betydande utsträckning också i norra Finland. I de sydligaste delarna av Finland överskrids den kritiska belastningen i alla skogsmarker och i upp till fyra femtedelar av sjöarna. Svavelnedfallets andel av den försurande belastningen är i Finland ca 50 %, nitratnedfallets andel ca 30 % och ammoniumnedfallets andel ca 20 %.

Svavelutsläppen i Finland har minskat med nästan 80 % sedan år 1980. Svavelutsläppen skall inte heller tillåtas öka, utan de bör stanna på den nuvarande nivån eller t.o.m. minska något, så som statsrådets principbeslut av den 17 januari 1991 om minskning av svavelutsläppen med 80 % förutsätter. Detta mål torde också uppnås med de åtgärder som föreslås i det program för minskning av utsläppen som andra svavelkommissionen (komm.bet. 1993:6) uppgjort. Finland undertecknade i juni 1994 i

Oslo ett protokoll om fortsatt minskning av svavelutsläppen. I protokollet förbinder sig Finland att senast år 2000 minska sina svavelutsläpp med 80 % jämfört med 1980 års mängd.

Finland har internationellt förbundit sig att senast år 1995 frysa utsläppen av kväveoxider till 1987 års nivå. Protokollet om begränsning av utsläppen av kväveoxider eller dessas gränsöverskridande flöden undertecknades i oktober 1988 i Sofia. Finland uppgav då tillsammans med 11 andra europeiska länder dessutom att landet senast år 1998 kommer att minska sina utsläpp av kväveoxider med ca 30 % jämfört med nivån år 1980. Det har uppskattats att genomförandet av förslagen i kväveoxidkommissionens (komm.bet. 1990:11) betänkande kommer att innebära att utsläppen från energiproduktionen och trafiken minskar med ca 15 %. Det verkställande organ som avses i konventionen om långväga gränsöverskridande luftföroreningar har börjat bereda ett nytt protokoll för minskning av utsläppen av kväveföreningar.

Miljöministeriets ammoniakarbetsgrupp (miljöministeriet, arbetsgruppsbetänkande 58:1991) uppskattar att ungefär en tredjedel av ammoniumkvävenedfallet i Finland härstammar från vårt eget land och över en tredjedel från våra grannländer. På 1980-talet uppskattades att inemot 80 % av ammoniakutsläppen i Finland kom från husdjurens gödsel och urin, knappt 10 % från pälsdjursskötseln, under 10 % från konstgödsel och återstoden från processindustrin.

Ammoniakarbetsgruppen föreslog därför att ammoniakutsläppen från boskapskötseln och pälsdjursskötseln skulle begränsas genom att metoder som minskade utsläppen skulle införas vid utfodringen, i boskapsbyggnaderna, vid hanteringen och uppbevaringen av gödsel samt vid spridningen av gödsel på åker. Arbetsgruppens betänkande innehöll inga förslag till författningar. Samma åtgärder skulle genom att minska utsläppen såväl i luften som i vattnet minska belastningen på miljön.

En projektgrupp som vatten- och miljöstyrelsen tillsatte i mars 1994 har utarbetat ett förslag till handlingsprogram för vatten- och miljöstyrelsen som syftar till att minska ammoniakutsläppen från husdjursskötseln. I arbetsgruppens betänkande konstateras att det, eftersom utsläppen från jordbruket är spridda utsläpp, är svårt att meddela sådana föreskrift-

er och anvisningar som skulle hänföra sig direkt till utsläppen från en enhet. Det skulle också vara bättre att betrakta målen utgående från de förutsättningar som arbetsmetoder, anordningar, byggnader och konstruktioner ger. Dessa ändras, moderniseras och repareras som bäst hela tiden i och med det miljöprogram för landsbygden som håller på att fullföljas. Om det emellertid ser ut som om ammoniakutsläppen inte före år 2000 minskar i enlighet med det uppställda målet genom de föreslagna åtgärderna, skall man enligt arbetsgruppen i god tid före år 2000 också överväga nödvändiga administrativa styrmedel.

Vid ändringen av luftvårdslagen förbereder man sig på den principiella möjligheten att normstyrning behövs för att utsläppen från jordbruket skall kunna minskas. I enlighet med detta stadgas om befogenheter för statsrådet att meddela allmänna anvisningar och föreskrifter om metoder, anordningar, byggnader och konstruktioner som är nödvändiga för att minska utsläppen från jordbruket, boskapskötseln och pälsdjursskötseln (1 mom. 7 punkten). Befogenheterna definieras på det föreslagna sättet, eftersom utsläppen från jordbruket är spridda utsläpp och bestämmelser om dem inte kan utfärdas i form av fastställda maximivärden för utsläppen.

Inte heller när det gäller minskning av utsläppen från asfaltverk och krossverk är det ändamålsenligt att utfärda utsläppsbestämmelser som grundar sig på maximivärden för utsläppen. Detta resultat kom luftvårdsdelegationen till i sin utredning år 1984. Delegationen föreslog då att miljöministeriet skulle bereda sådana anvisningar om förebyggande och kontroll av de olägenheter som asfaltverk och krossverk orsakar som grundar sig på klassificering av verken enligt metoderna för avlägsnande av damm och enligt skyddsavstånd.

Statsrådet har inte haft befogenheter att meddela asfaltverk och krossverk sådana anvisningar eller föreskrifter som luftvårdsdelegationen föreslog. Enligt lagförslaget kan statsrådet meddela allmänna anvisningar och föreskrifter om de metoder, anordningar, byggnader och konstruktioner som behövs för att minska utsläppen från dessa anläggningar (1 mom. 7 punkten).

När det gäller miljöskyddet i fråga om asfaltverk och krossverk har man tills vidare i praktiken stött sig på vägverkets handböcker. Eftersom asfaltverken och krossverken utgör

en relativt enhetlig och rätt stor grupp av anläggningar, skulle det vara ändamålsenligt att när det gäller dem besluta om luftvården i form av allmänna anvisningar eller föreskrifter. Detta skulle samtidigt spara tillståndsmyndigheternas arbete.

Statsrådet kan enligt 9 § 2 mom. meddela allmänna anvisningar och föreskrifter om andra omständigheter som kan jämföras med punkterna i 1 mom. samt om andra åtgärder som behövs för att minska utsläppen, om anvisningarna eller föreskrifterna är nödvändiga för att Finland skall kunna uppfylla sina internationella förpliktelser.

Med internationella förpliktelser avses här särskilt de förordningar, direktiv och beslut av Europeiska gemenskapen som är förpliktande för Finland. Befogenheterna begränsar sig inte enbart till dessa utan kan också användas vid genomförandet av andra internationella avtal som är förpliktande för Finland, om det är fråga om en tillräckligt exakt och noggrant definierad förpliktelse.

Anvisningarna och föreskrifterna kan vid behov vara olika för skilda områden. Tidigare gällde detta endast anvisningarna. I EG:s luftvårdsdirektiv finns ett flertal bestämmelser på grundval av vilka en medlemsstat om den så önskar kan använda sig av rätten att utfärda olika bestämmelser för skilda områden. Möjligheten att meddela allmänna anvisningar och föreskrifter som är olika för skilda verksamhetsområden inom industrin har skrivits in i lagen för undvikande av oklarheter vid tolkningen.

En del av statsrådets befogenheter i den nuvarande lagen och också i de föreslagna ändringarna är sådana att de kan påverka den fria rörligheten för varor genom att orsaka tekniska handelshinder. Dessa omständigheter måste noga utredas och beaktas vid beredningen av dylika allmänna föreskrifter.

Enligt en ändring (1119/93) av 40 § regeringsformen avses med statsrådet en helhet som består av statsrådets allmänna sammanträde och ministerierna. Om fördelningen av beslutsbefogenheterna mellan statsrådets allmänna sammanträde och ministerierna stadgas enligt lagen om statsrådet (1120/93) i sista hand i reglementet för statsrådet. Den nämnda lagens 5 § anger åtminstone inte entydigt att befogenheterna för statsrådets allmänna sammanträde omfattar meddelande av allmänna anvisningar. Enligt 40 § 2 mom. regeringsformen avgörs vid

allmänna sammanträdet vittsyftande och principiellt viktiga ärenden samt sådana andra ärenden vars betydelse kräver det. Genom omnämmandet om det allmänna sammanträdet i 9 § anges att statsrådets allmänna sammanträde alltid har befogenheter i alla ärenden enligt stadgandet.

Enligt förordningen om Finlands författningssamling (696/80) skall statsrådets beslut, innefattande bestämmelser angående lags eller förordnings verkställighet, publiceras i författningssamlingen. Denna förpliktelse gäller också beslut som utfärdats med stöd av 9 § luftvårdslagen.

9 a §. Det nuvarande stadgandet kompletteras så att statsrådet kan meddela allmänna föreskrifter eller anvisningar om begränsning av eller förbud mot export av ämnen, fabrikat eller produkter. Sådana bestämmelser hade varit nödvändiga för genomförandet av Montrealprotokollet om ämnen som bryter ned ozonskiktet. I dag har de nödvändiga bestämmelserna utfärdats med stöd av kemikalielagen.

10 §. Enligt den gällande luftvårdslagen kan miljöministeriet meddela anvisningar om kontrollen av luftens kvalitet och av utsläpp i luften, om fullgörandet av luftvårdsmyndigheternas uppgifter samt om andra härmed jämförbara omständigheter. Enligt den nuvarande lagen har miljöministeriet inte befogenheter att meddela föreskrifter.

Miljöministeriet har meddelat anvisningar om anmälningsförfarandet, kontroll och mätning av luftkvaliteten och jämförelse av mätningresultaten med vissa riktvärden, länsstyrelsernas och kommunernas luftvårdsuppgifter, kontroll av utsläppen samt verkställighet av vissa statsrådsbeslut.

Det väsentligaste i den föreslagna ändringen är att miljöministeriet får möjlighet att meddela allmänna föreskrifter i de fall som nämns i stadgandet. Till skillnad från statsrådets befogenheter skall miljöministeriets befogenheter gälla frågor av teknisk natur, vilka inte har lika stor principiell betydelse som de ärenden som avgörs av statsrådet. De ekonomiska verkningarna av miljöministeriets beslut är också klart mindre. Därför har miljöministeriet och inte statsrådets allmänna sammanträde beslutanderätt i de frågor som nämns i stadgandet.

Enligt förslaget kan miljöministeriet meddela allmänna föreskrifter och anvisningar om kontrollen av utsläpp i luften och deras verkning

samt av luftkvaliteten (1 punkten). Miljöministeriet har utfärdat tre direktiv om detta. Bestämmelser om kontroll av luftkvaliteten och av utsläppen är vanliga i de av EG:s direktiv som gäller kontroll av luftkvaliteten och minskning av utsläppen. Dessa bestämmelser i direktiven kan dock inte genomföras i form av miljöministeriets direktiv, eftersom direktiv i medlemsstaterna måste genomföras i form av bindande stadganden eller bestämmelser.

Miljöministeriet kan meddela myndigheterna föreskrifter och anvisningar om hur allmänheten skall informeras om föroreningar i luften och om dylika föroreningars verkningar (2 punkten). Europeiska gemenskapens direktiv om luftförorening genom ozon förutsätter att medlemsstaterna ordnar informationen, när ozonhalterna i den nedre atmosfären överstiger de s.k. gränsvärdena i direktivet. Miljöministeriet och meteorologiska institutet slöt i juni 1994 ett avtal om ordnandet av informationen om förhöjda ozonhalter i den nedre atmosfären. Enligt avtalet sköter meteorologiska institutet informationen till allmänheten.

Miljöministeriet kan också bestämma vilka standarder som skall användas vid tillämpningen av lagen och de stadganden, föreskrifter och anvisningar som utfärdats med stöd av den (3 punkten). Utarbetandet och godkännandet av standarder grundar sig på frivilligt standardiseringsarbete. Miljöministeriet skall med stöd av sina befogenheter inte godkänna standarder utan kan endast bestämma om att befintliga standarder skall användas enligt behov. Förpliktande standardhänvisningar är vanliga i de av EG:s direktiv som reglerar mätning av luftkvaliteten, minskning och kontroll av utsläpp samt kvalitetskrav för bränslen.

Miljöministeriet kan enligt förslaget meddela närmare anvisningar om tillämpningen av en förordning eller en allmän föreskrift av statsrådet som utfärdats med stöd av lagen samt bevilja undantag från dessa i den utsträckning som stadgas eller bestäms i en förordning eller ett statsrådsbeslut (4 punkten). Miljöministeriets befogenheter att bevilja undantag i dessa fall begränsas klart i stadgande på högre nivå. Det kan vara nödvändigt att bevilja undantag från statsrådets beslut t.ex. vid reglering av kvalitetskraven för produkter, då allmänna normer kunde leda till att regleringen blir onödigt osmidig. Det kan t.ex. gälla situationer där hälso- eller säkerhetspolitiska skäl kräver att man avviker från en allmän bestämmelse i

ett statsrådsbeslut som gäller kvalitetskravet för en produkt, utan att luften eller miljön annars samtidigt förorenas som en följd av detta.

Miljöministeriet kan också meddela de myndigheter som avses i lagens 3 och 4 §§ anvisningar om skötseln av de uppgifter som ankommer på dem (5 punkten).

10 a §. I stadgandet föreslås att miljöministeriet skall vara behörig myndighet enligt artiklarna 3 och 4 i EG:s förordning om ämnen som bryter ned ozonskiktet. Enligt artikel 3 i förordningen kan den behöriga myndigheten bevilja undantag från de förbud mot och begränsningar av att producera ämnen som bryter ned ozonskiktet som avses i förordningen. På motsvarande sätt kan myndigheten enligt artikel 4 bevilja undantag från de begränsningar och förbud som gäller saluföring. Förutsättningarna för beviljande av undantag regleras i EG:s förordning.

Det föreslås att miljöministeriet skall vara behörig myndighet i dessa fall, eftersom befogenheterna kan jämföras med befogenheterna enligt 10 § 4 punkten.

11 §. Det föreslås att den nuvarande anmälingen enligt lagen ersätts med ett nytt lufttillstånd. Formellt är anmälningsförfarandet redan nu en del av miljötillståndsförfarandet. Miljötillståndsförfarandet omfattar förutom anmälan enligt luftvårdslagen också förläggningstillstånd enligt hälsoskyddslagen, avfallstillstånd enligt avfallslagen och anläggningstillstånd enligt lagen angående vissa grannelagsförhållanden. Förfarandet enligt luftvårdslagen avviker från de övriga förfarandena genom att det formellt och lagtekniskt är ett anmälningsförfarande, medan de övriga redan i sig är egentliga tillståndsförfaranden.

Om de verksamheter för vilka tillstånd krävs skall på samma sätt som i dag stadgas genom förordning. Tillståndsplikten skall liksom anmälningskyldigheten enligt den nuvarande lagen gälla inledande och väsentlig ändring av verksamhet.

Tillståndsplikten innebär i praktiken att verksamheten inte får inledas utan lagakraftvunnet tillstånd. I tillståndsförfarandet kan ansökan avslås, om villkoren för tillståndet inte är uppfyllda, och den påtänkta verksamheten på detta sätt hindras. Vid anmälningsförfarandet kan det faktum att ett beslut av myndigheterna inte föreligger däremot inte hindra att verksamheten inleds, och verksamheten kan

inte heller förbjudas genom ett beslut som fattats med anledning av anmälan enligt luftvårdslagen. Miljötillstånd kan i dag således inte förvägras med stöd av luftvårdslagen. Verksamheten kan emellertid regleras genom särskilda föreskrifter enligt 15 § luftvårdslagen. Ätminstone i princip kan de särskilda föreskrifter som meddelas vara så stränga att verksamheten i praktiken förhindras.

För förenhetligande av miljötillståndsförfarandet och för stärkande av luftvårdens betydelse inom den praxis som tillämpas i fråga om anläggningarnas miljötillstånd, är det nödvändigt att också beslutet enligt luftvårdslagen ändras till ett tillståndsbeslut.

EG:s direktiv om bekämpning av luftförorening från industrianläggningar, vilket är förpliktande för Finland, förutsätter förhandstillstånd för verksamhet som medför risk för förorening av luften och att verksamheten vid behov också kan förhindras på luftvårdsgrunder. Också konventionerna om skydd av Östersjöområdet och Nordostatlantens marina miljö förutsätter förhandstillstånd för verksamhet som orsakar luftburen förorening av havet.

EG:s direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter kan framöver komma att påverka förteckningen över anläggningar som är skyldiga att ha lufttillstånd. Enligt direktivet skall ett projekt som sannolikt har betydande konsekvenser för ett sådant naturskyddsområde som avses i direktivet bli föremål för särskild konsekvensbedömning och ett särskilt tillståndsförfarande.

12 §. I enlighet med det nuvarande stadgandet kan miljöministeriet enligt förslaget fortfarande i ett enskilt fall bestämma att lufttillstånd skall sökas för verksamhet som medför risk för förorening av luften, även om genom förordning inte stadgas om sådan skyldighet.

Miljöministeriet har endast 15 gånger utnyttjat möjligheten enligt den nuvarande lagen att bestämma att en enskild anläggning är anmälningskyldig. Besluten har gällt produktionsanläggningar som använder olika slag av lösningsmedel, ett gjuteri, en fabrik som tillverkar trägipsskivor, en fodermedelsfabrik, en oljefabrik, en anläggning för sandblästring av stålkonstruktioner, en anläggning för brikettering av metallskrot och en fenolplastisoleringsfabrik. Det är nödvändigt att stadgandet bibehålls i luftvårdslagen så att det kan säkerställas att myndigheterna också framöver har tillräckliga

möjligheter att ingripa i oförutsedd verksamhet som medför risk för förorening av luften.

När det bestäms om tillståndsplikt är det i allmänhet inte fråga om att krav på miljötillstånd införs för sådan verksamhet som tidigare helt har stått utanför miljötillståndsförfarandet. Sannolikt har stadgandena om miljötillstånd med stöd av någon annan lag redan tillämpats på verksamheten, och skyldigheten att ha lufttillstånd innebär att grunderna för beslutsfattandet när det gäller prövningen av tillståndet utvidgas.

I 1 § förordningen om miljötillståndsförfarande stadgas om de anläggningar vars ansökningar om miljötillstånd behandlas av den regionala miljöcentralen. Dessa anläggningar medför stor risk för förorening av miljön och deras verkningar är dessutom omfattande. Andra ansökningar om tillstånd för anläggningar som inte nämns i förteckningen behandlas av den kommunala miljötillståndsmyndigheten. Stadgandet om att miljöministeriet kan bestämma att tillstånd krävs för verksamheten kommer utan undantag att tillämpas i sådana fall där risken för luftförorening är stor. Behandlingen av ärendet fordrar då också mycket stor sakkunskap. Därför är det ändamålsenligt att tillståndsärendena för alla de anläggningar om vilka särskilt bestämts att de skall ha tillstånd, oberoende av stadgandena i förordningen om miljötillståndsförfarande, skall behandlas av den regionala miljöcentralen.

En verksamhetsidkare om vilken bestäms att han skall ha tillstånd har i allmänhet vid planeringen och genomförandet av projektet inte på förhand kunnat beakta tillståndsplikten och den behandlingstid som tillståndsförfarandet kräver. En anläggning kan också ha inlett sin verksamhet innan man blir medveten om risken för luftförorening eller upptäcker den. Enligt den föreslagna ändringen av 24 § får särskilda besvär inte anföras över beslut om tillståndsplikt. Med stöd av vad som sagts ovan vore det med tanke på verksamhetsidkaren rimligt att verksamhet om vilken särskilt bestämts att tillstånd skall sökas får inledas eller redan påbörjad verksamhet fortsättas tills tillståndsärendet har avgjorts och beslutet vunnit laga kraft. Eventuell akut och avsevärd luftförorening som verksamheten medför kan dock vid behov förhindras med stöd av den nya 21 a § som föreslås i luftvårdslagen.

Stadgandet kunde enligt prövning tillämpas

också i fråga om sådana projekt som regleras i det direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter som nämns i motiveringen till 11 §.

13 §. Ansökningar om lufttillstånd behandlas i den ordning som stadgas i lagen om miljö-tillståndsförfarande, på samma sätt som ärenden som gäller luftvårdsanmälan enligt den nuvarande lagen.

14 §. Det föreslås att till lagen fogas en ny 14 § i stället för det tidigare upphävda stadgan-det. I det nya stadgandet regleras de allmänna villkoren för beviljande av lufttillstånd.

För att det skall kunna säkerställas att villkoren är uppfyllda, kan tillståndsmyndig-heten med stöd av lagförslagets 15 § utfärda nödvändiga tillståndsbestämmelser.

Den som ansöker om tillstånd skall på ett tillräckligt tillförlitligt sätt visa att den verk-samhet som avses i ansökan uppfyller de krav som stadgas eller bestäms i luftvårdslagen eller med stöd av den. De viktigaste författningar som kommer att tillämpas är de allmänna anvisningar och föreskrifter av statsrådet och miljöministeriet som avses i lagförslagets 3 a kap.

Verksamheten får inte medföra fara eller men för hälsan och annars inte avsevärd förorening av luften. Genom ordalydelsen har man velat betona vikten av förebyggande av fara och men för hälsan. Det får således inte i någon situation uppstå risk för fara eller men för hälsan. I fråga om de övriga verkningarna av luftförorening enligt 2 § luftvårdslagen är kravet på förebyggande inte lika absolut. De verkningar som uppkommer i form av fara eller men för den levande naturen, skadlig förändring av annan omgivning, ekonomisk skada, allmän minskning av trivseln eller annat därmed jämförbart men får dock inte vara avsevärda. Som kriterier för luftförorening används också olika kvalitetsdefinitioner, så-som riktvärden för luftkvaliteten och kritisk belastning.

Den tillståndspliktiga verksamheten skall också vid begränsning av utsläppen följa krav-nivån enligt bästa tillgängliga teknik. Såsom framgår av definitionen av bästa tillgängliga teknik i den föreslagna 2 a § kan denna teknik se väsentligt olika ut i olika situationer. Vid bedömningen skall man vara förtrogen med nya forskningsrön och med utvecklingen inom tekniken.

När man överväger tillämpningen av bästa

tillgängliga teknik skall man dock alltid försäkra sig om att kvalitetsmålen för miljön, t.ex. riktvärdena för luftkvaliteten, inte överskrids. Om dessa riktvärden t.ex. kräver strängare utsläppsbegränsningar än vad som kan uppnås t.o.m. med bästa tillgängliga teknik, skall andra åtgärder krävas av verksamheten eller, i sista hand, tillstånd förvägras och antalet an-läggningar som medför risk för förorening av luften på området på detta sätt begränsas. Om miljöns tillstånd inom området däremot är gott och den ytterligare belastning som utsläppen av verksamheten medför saknar betydelse med tanke på luftkvaliteten, är det också möjligt att göra avkall på kravet på bästa tillgängliga teknik, om dess tillämpning dessutom skall anses som ekonomiskt oskälig.

De föreskrifter som statsrådet meddelar med stöd av 9 § luftvårdslagen är som sådana förpliktande, och verkställigheten av dem för-utsätter inga andra förvaltningsbeslut. De an-visningar som statsrådet meddelar med stöd av detta lagrum är däremot inte direkt bindande för verksamhetsidkaren, utan de tillämpas vid beviljandet av lufttillstånd. Syftet med para-grafens 2 mom. är att understryka att till-ståndsmyndigheten när den fattar beslut skall beakta statsrådets anvisningar. Detta förutsät-ter i praktiken att tillståndsmyndigheten åt-minstone är tvungen att motivera en avvikelse från dessa anvisningar.

15 §. I den ändrade 15 § stadgas om de tillståndsbestämmelser som utfärdas i beslutet om tillstånd och som är nödvändiga för att den tillståndspliktiga verksamheten skall uppfylla de villkor för beviljande av tillstånd som avses i 14 §. Om villkoren för beviljande av tillstånd inte uppfylls ens genom tillståndsbestämmelser-na, skall ansökan om tillstånd avslås.

På samma sätt som särskilda föreskrifter i dag kan meddelas i beslut som fattas med anledning av anmälan, kan också sådana till-ståndsbestämmelser som avses i förslaget ut-färdas om begränsning av utsläpp, andra skyddsåtgärder som gäller utsläpp samt tillsyn och kontroll. Tillståndsmyndighetens befogen-heter ändras således inte till dessa delar.

Principen om bästa tillgängliga teknik tas in som en ny princip inom luftvården. Det att principen införs betyder dock inte att verksam-hetsidkaren genom tillståndsbestämmelser kan åläggas att använda uttryckligen en viss pro-cess-, förbrännings- eller annan teknik eller -metod, en viss råvara eller ett visst bränsle

eller funktionssätt för förebyggande av luftförorening. Tillståndsmyndigheten kan vid behov begränsa utsläppen, men tillståndsinnehavaren har rätt att välja de metoder och funktionssätt genom vilka utsläppsgränserna nås.

Sådana utsläpp som uppstår vid störningar och i exceptionella situationer i fråga om produktionsprocesserna och reningsanordningarna har ofta stor inverkan på luftkvaliteten. Dessutom utgör dylika utsläpp ofta en betydande del av anläggningars totala utsläpp.

Europeiska gemenskapens direktiv om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från stora förbränningsanläggningar och om förhindrande av luftförorening från nya kommunala avfallsförbränningsanläggningar, vilka är förpliktande för Finland, förutsätter att tillståndsmyndigheten har befogenheter att besluta om nödvändiga åtgärder i störningssituationer och när gränsvärdena överskrids.

Enligt 9 § 1 mom. 6 punkten i den gällande luftvårdslagen kan statsrådet besluta om åtgärder som skall vidtas när den reningsutrustning och de avskiljare som begränsar utsläppen från avfallsförbränningsanläggningars förbränningsugnar och pannor har råkat i olag. Det skulle vara naturligare om dessa bestämmelser skulle utfärdas av tillståndsmyndigheten i stället för av statsrådet. Dessutom vore det ändamålsenligt om möjligheten att utfärda bestämmelser också omfattade bestämmelser om övriga processer och anläggningar.

Med stöd av vad som sagts ovan föreslås i paragrafen ett särskilt stadgande om tillståndsbestämmelser genom vilka de åtgärder regleras som skall vidtas i störningssituationer, då utsläppsgränserna eventuellt överskrids. Dessa tillståndsbestämmelser kunde bl.a. gälla begränsning eller avbrytande av verksamheten eller byte av bränslen eller råvaror.

I sitt svar på regeringens proposition om ändring av luftvårdslagen (reg.prop. 33/1989 rd) förutsatte riksdagen att länsstyrelserna, som med stöd av de dåvarande stadgandena behandlade luftvårdsanmälningar, skulle få enhetliga anvisningar om verksamhetsidkarnas skyldighet att underrätta länsstyrelsen och kommunernas miljövårdsnämnder om de till följd av fel i anläggningarna eller någon annan exceptionell händelse kan orsaka luftförorening. Samtidigt förutsatte riksdagen att länsstyrelserna för att förebygga att luften förorenas skulle kunna meddela föreskrifter om

begränsning av utsläpp och att de också skulle kunna föreskriva att andra åtgärder vidtas som behövs på grund av någon exceptionell händelse.

När tillståndsbestämmelser utfärdas skall även de omständigheter som nämns i lagens 7 § 2 mom. beaktas.

Enligt 15 § 3 mom. i den gällande lagen kan miljötillståndsmyndigheten ålägga verksamhetsidkaren att företa utredning av utsläpp och luftvårdsåtgärder samt deras inverkan på luftkvaliteten, om utredningen bör anses vara av väsentlig betydelse vid övervägandet av om särskilda föreskrifter behöver meddelas med anledning av anmälan. Detta stadgande har varit nödvändigt och ändamålsenligt i anmälningsförfarandet. I tillståndsförfarandet skall de omständigheter som är väsentliga med tanke på beslutet dock utredas innan tillståndet beviljas. Därför föreslås att stadgandet skall slopas i luftvårdslagen.

I det nuvarande 15 § 2 mom. har tagits in ett stadgande om att tillståndsmyndigheten av särskilt vägande skäl kan avvika från statsrådets allmänna föreskrifter.

Ordalydelsen möjliggör avvikelse i form av både strängare och lindrigare bestämmelser. Europeiska gemenskapens direktiv om luftvård genomförs i allmänhet i form av statsrådets föreskrifter. Luftvårdsdirektiven är i allmänhet s.k. minimidirektiv, dvs. miniminormer, från vilka avvikelser i medlemsstaterna kan göras i form av strängare men inte lindrigare bestämmelser.

Det föreslås således att tillståndsmyndigheten kan utfärda en tillståndsbestämmelse som avviker från de allmänna föreskrifter som meddelats med stöd av lagens 9 §. Denna bestämmelse kan dock endast vara strängare än den allmänna föreskriften. En sådan tillståndsbestämmelse kan endast utfärdas för att de villkor för beviljande av tillstånd som nämns i 14 § 1 mom. 2 punkten skall uppfyllas. I stadgandet förutsätts att verksamheten inte medför fara eller men för hälsan och annars inte avsevärd förorening av luften.

15 a §. I stadgandet preciseras att en allmän föreskrift som statsrådet meddelat ersätter en tillståndsbestämmelse som gäller samma sak, om den allmänna föreskriften är strängare än tillståndsbestämmelsen.

15 b §. I den nya 15 b § stadgas om den tid

tillståndet är i kraft och om översyn av tillståndsbestämmelserna. Stadgandet motsvarar 10 kap. 24 b § vattenlagen.

Nya forskningsrön om utsläppens verkningar fås hela tiden. Process- och reningstekniken utvecklas. Därför ändras såväl behoven av som möjligheterna att minska utsläppen konstant. Tillståndsbestämmelserna kan således föråldras t.o.m. mycket snabbt, och ny behandling av dem behövas.

Av de internationella avtal som är bindande för Finland innehåller både konventionen om skydd av Östersjöområdet marina miljö och konventionen om skydd av Nordostatlantens marina miljö ett krav på att förhållanden ses över med jämna mellanrum. Också Europeiska gemenskapens förslag till direktiv som gäller samordnade insatser för förebyggande och övervakning av miljöföroreningar förutsätter att utsläppstillstånden periodvis ses över.

Enligt förslaget beviljas lufttillstånd i allmänhet tills vidare. Beviljande för viss tid kan komma i fråga när verksamhetens tillfälliga natur förutsätter ett tillstånd för viss tid eller, av särskilda skäl, när man inte i tillräckligt hög grad känner till beslutets verkningar när beslutet fattas. Också en förpliktelse som följer av ett internationellt avtal eller en internationell förbindelse kan vara ett särskilt skäl. Även om tillståndet har beviljats tills vidare kan tillståndsmyndigheten ålägga den som ansöker om tillstånd att vid behov med jämna mellanrum lämna in en ny ansökan och de utredningar som behövs för översyn av tillståndsbestämmelserna enligt 15 §.

I ett tillstånd som beviljats för viss tid eller om vilket bestämts att det skall ses över skall fastställas när ansökan om nytt tillstånd senast skall göras. Det gamla tillståndet jämte bestämmelser skall gälla tills det nya tillståndet har beviljats, för att menliga avbrott i verksamheten skall kunna undvikas. Om den tillståndspliktige inte lämnar in en ny ansökan inom den utsatta tiden, kan tillståndsmyndigheten bestämma att tillståndet skall förfalla.

16 §. Det nuvarande stadgandet preciseras så att den kontroll som två eller flera verksamhetsidkare ordnar enligt paragrafen uttryckligen skall avse kontroll av luftkvaliteten, inte kontroll av utsläppen från anläggningarna.

17 §. Enligt den nuvarande lagen kan myndigheten ändra ett beslut som utfärdats med anledning av luftvårdsanmälan, om de förhållanden som var rådande då det gavs väsentligt

förändrats eller om grunderna för beslutet senare konstateras ha varit väsentligt annorlunda än vad som förutsattes då beslutet gavs.

Stadgandets syfte och mål är till sina huvuddelar oförändrade i förslaget. Till paragrafen fogas dock ett särskilt omnämnande om att tillståndet också kan ändras om det visar sig att de risker eller men som verksamheten medför är väsentligt större än väntat. Detta kunde framgå t.ex. av den nya utredning av miljökador och men för hälsan som en anläggning skall förete.

En annan grundad anledning till ändring av tillståndet kunde vara t.ex. etableringen av ny teknik som är väsentligt renare än tidigare, förändrade ekonomiska förutsättningar eller uppgifter om risker som avser verksamhetens säkerhet eller miljön.

Dessutom preciseras paragrafen så att tillståndsbeslutet också kan ändras om det är nödvändigt för genomförande av en internationell förpliktelse för Finland. Sådana avtal är också t.ex. EG:s förordningar, direktiv och beslut. Avtalet skall preciseras tillräckligt för att en ändring av tillståndet skall kunna motiveras med det.

Vid behandlingen av en ändring av ett tillstånd skall i tillämpliga delar förfaras på samma sätt som vid beviljandet av tillstånd. I praktiken går man till väga så att myndigheten uppmanar tillståndsinnehavaren att ansöka om ändring av tillståndet. Vid den egentliga behandlingen skall lagen om miljötillståndsförfarande iakttas.

17 a §. I den föreslagna 17 a § stadgas om tillståndsmyndighetens befogenheter att återkalla lufttillståndet för viss tid eller helt och hållet, om det har förekommit sådana brott mot stadganden eller bestämmelser att verksamheten medför väsentlig fara eller väsentligt men för hälsan eller miljön.

Återkallandet av tillståndet är alltid en förvaltningsåtgärd som har karaktären av tillsyn och kan överklagas med stöd av 24 § luftvårdslagen. Återkallandet har inte karaktären av straff. Ett felaktigt förfarande kan dock innebära påföljder enligt 6 kap. luftvårdslagen, oberoende av om tillståndet återkallas eller inte.

17 b §. I den föreslagna 17 b § regleras försöksverksamhet i en anläggning som beviljats lufttillstånd. I lufttillståndet preciseras ingående, på samma sätt som i beslutet om luftvårdsanmälan i dag, de processer, bränslen

och råvaror samt reningsmetoder för rökgaser som skall användas i verksamheten. Dessa omständigheter är viktiga grunder för beslutet och har väsentlig inverkan på utsläppen från anläggningen. De är också av stor betydelse vid prövning av dessa grunder, när en så väsentlig förändring inträffar i en anläggnings verksamhet att tillståndet måste ändras.

Utvecklandet av processer, reningsmetoder och råvaror som främjar luftvärden och klargörandet av deras praktiska tillämplighet kräver också relativt omfattande försök som utförs i verk samma anläggningar. Om lufttillståndet skulle vara mycket detaljerat utformat, kunde t.ex. ett kortvarigt försök med ett nytt bränsle förutsätta att tillståndet förnyas till dessa delar. Detta skulle i många fall vara ett oskäligt tungt förfarande. Därför föreslås att det stadgas om ett förenklat anmälningsförfarande för kortvariga försök som gäller användningen av bränslen och råvaror, framställnings- och förbränningsmetoder eller reningsutrustning och som utförs i syfte att utreda deras verkningar, användbarhet eller någon annan med dessa jämförbar omständighet.

Ett sådant försök skall i god tid, dock senast en månad innan det inleds, anmälas till den myndighet som beviljat anläggningen lufttillstånd. Denna kan för att förebygga luftförorening vid behov meddela föreskrifter och anvisningar om verksamheten eller förbjuda försöket.

17 c och 18 §§. Stadgandena preciseras vad gäller hänvisningarna. Den regionala miljöcentralen, den kommunala luftvårdsmyndigheten, den kommunala miljö tillståndsmyndigheten och tullverket har rätt att få upplysningar och utföra inspektioner. Enligt 18 § har också de tjänstemän och tjänsteinnehavare som myndigheterna utser rätt att utföra inspektioner.

Dessutom slopas i 18 § ett onödigt omnämnande om att en myndighet då den utför en undersökning som ansluter sig till inspektion kan anlita sakkunnigmyndigheter eller -inrättningar. Detta är möjligt också utan något uttryckligt stadgande. De sakkunnigmyndigheter och -inrättningar som nämns i luftvårdsförordningen har rätt och också skyldighet att mot särskilt stadgad ersättning ge sådan sakkunnighjälp som avses i förordningen. Myndigheterna kan vid inspektionerna och undersökningarna skaffa också annan nödvändig sakkunnighjälp.

19 och 20 §§. I stadgandena görs närmast skrivtekniska ändringar.

21 §. I stadgandet finns ett uttryckligt förbud mot att skada eller utan grund flytta på eller avlägsna mätapparatur eller andra undersökningsredskap som behövs för kontrollen av luftkvaliteten samt mot att störa användningen av dylik utrustning. Vid brott mot förbudet kan tvångsmedel enligt lagens 22 § användas.

21 a §. Den regionala miljöcentralen och den myndighet som sköter luftvårdsärenden i kommunen kan med stöd av en inspektion som den utfört meddela enskilda förbud och föreskrifter som är nödvändiga för förebyggande av plötslig avsevärd förorening av luften. Förbud och föreskrifter kan meddelas för sådan verksamhet som inte är tillståndspliktig. Om ingripande i tillståndspliktiga anläggningars verksamhet stadgas i lagens 4 kap.

Med stöd av stadgandet kan man bestämma om begränsningar och förbud i fråga om en kortvarig verksamhet eller annan verksamhet som under en kort tid orsakar plötslig avsevärd förorening av luften. Sådana situationer kan uppstå inom många former av verksamhet. Typisk här avsedd verksamhet är sådan verksamhet som orsakar luftförorening i form av minskad trivsel i omgivningen på grund av partikel- eller luktutsläpp. Om föroreningen orsakas av en mera långvarig och fabriksmässig verksamhet under normaldrift, skall det bestämmas att verksamheten är tillståndspliktig med stöd av lagens 12 §. Ett likadant stadgande finns i 51 § hälsoskyddslagen.

22 §. Förutom den regionala miljöcentralen kan också de kommunala myndigheter som nämns i lagens 4 § enligt 1 mom. förelägga den som vidtar en åtgärd som strider mot lagen eller mot stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den att inom en viss tid rätta till det som han orättmätigt har gjort eller försummat. Likaså kan förutom den regionala miljöcentralen också en kommunal myndighet använda tvångsmedel enligt stadgandets 2 mom. Rätten att använda tvångsmedel finns parallellt hos både den regionala miljöcentralen och den kommunala myndigheten.

När luftvårdslagen stiftades år 1982 var kommunernas miljöförvaltning ännu stadd i utveckling. Luftvårdslagen gav inte de kommunala myndigheterna någon egentlig beslutanderätt, utan de beslut som fattades vid anmälningsförfarandet koncentrerades till länsstyrelserna. Försöket med frikommuner och senare i

synnerhet stiftandet av lagen om miljö tillståndsförfarande förändrade situationen, och beslutanderätt i anläggningars luftvårdsfrågor överfördes på de kommunala myndigheterna. På grund av detta är det nödvändigt att utsträcka rätten att använda tvångsmedel också till de kommunala myndigheterna.

I ärenden som gäller vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande skall i övrigt tillämpas vad som stadgas i viteslagen (1113/90).

22 a §. Den som har lidit skada har rätt att göra ett ärende som gäller ett föreläggande eller tvångsmedel enligt 22 § anhängigt vid behörig myndighet, om avsikten med anhängiggörandet är att förebygga förorening av luften. Samma rätt har kommunen för förebyggande av luftförorening inom dess område.

En registrerad förening vars huvudsakliga syfte är att främja miljövärden, en hälsosam eller trivsamt livsmiljö eller annars en hållbar utveckling har likaså rätt att inom sitt verksamhetsområde anhängiggöra ett ärende. Denna rätt gäller inte frågor som till sin omfattning eller som annars till sin betydelse är små.

Ett liknande stadgande finns i den nuvarande avfallsagen.

23 §. I stadgandets 2 mom. rättas hänvisningarna till de paragrafer som gäller lufttillstånd, och till momentet fogas en hänvisning till lagens 7 a, 10, 17 b och 21 a §§. Brott mot bestämmelser som meddelats med stöd av dessa paragrafer är också straffbart. Dessutom preciseras stadgandet så, att i 2 mom. inte längre hänvisas till allmänna föreskrifter om luftkvalitet och nedfall som meddelats med stöd av lagens 9 § 1 punkt.

De allmänna föreskrifter om luftkvalitet och nedfall som eventuellt kommer att meddelas i framtiden ålägger inte någon viss instans eller person en konkret skyldighet att handla eller låta bli att handla på ett visst sätt. Föreskrifterna om luftkvalitet definierar närmast de största godtagbara halterna av luftföroreningar, och de myndigheter som ansvarar för luftvärden skall med de medel som står till buds se till att man håller sig inom dessa ramar. Centrala stadganden vid genomförandet av föreskrifterna om luftkvalitet är dels den föreslagna 7 a §, dels stadgandena om lufttillstånd i 4 kap. Det skall vara straffbart att bryta mot lokala eller regionala föreskrifter som den kommunala luftvårdsmyndigheten eller den regionala miljöcentralen med stöd av den före-

slagna 7 a § har meddelat för genomförande av föreskrifterna om luftvård. Därför tas i det föreslagna stadgandet i 23 § 2 mom. in en hänvisning till 7 a §.

Till stadgandet fogas en hänvisning till EG:s förordning om ämnen som bryter ned ozonskiktet. Brott mot förordningen skall betraktas som luftvårdsförseelse. En hänvisning till denna förordning finns också i det straffstadgande i strafflagen som gäller miljöförstöring.

Till stadgandet fogas också en hänvisning till stadgandet om brott mot tystnadsplikten i strafflagen.

24 §. Ändring i lufttillstånd samt i sådana beslut enligt 16—17 a §§ som gäller lufttillstånd och i beslut enligt 17 b § söks med iakttagande av vad som stadgas i lagen om miljö tillståndsförfarande.

I ett beslut som miljöministeriet har fattat enligt 12 § och som gäller åläggande av skyldighet att ansöka om lufttillstånd får ändring sökas endast i anslutning till ett besvär ärende som gäller tillståndsbeslutet.

I övrigt skall beslut som fattats med stöd av luftvårdslagen överklagas med iakttagande av vad som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). I ärenden som gäller tvångsmedel skall vad som i viteslagen stadgas om ändringssökande iakttagas.

25 §. Stadgandet upphävs, eftersom i luftvårdslagen efter ändringarna inte längre finns några sådana beslut i fråga om vilka det skulle vara skäl att genom ett uttryckligt stadgande begränsa besvärsrätten endast till verksamhetssidkaren eller markägaren.

26 §. Stadgandet om att det kan bestämmas att beslut skall iakttagas trots ändringssökande kan tillämpas i fråga om beslut om utdömande av såväl vite som annat hot. Besvärsmyndigheten kan dock bestämma något annat. Paragrafens 2 mom., som blivit onödigt på grund av ändringen, upphävs. Stadgandet kan dessutom tillämpas på sådana beslut om kontroll som avses i 19 och 20 §§ och på beslut som fattats med stöd av 21 a §.

27 §. Skyldigheten att föra ett dataregister över luftvärden överförs från miljöministeriet till Finlands miljöcentral, för vilken denna uppgift på grund av sin karaktär lämpar sig bättre. Finlands miljöcentral har redan nu skött en stor del av de uppgifter som hänförs till förandet av dataregistret.

28 §. Stadgandet om luftvårdsdelegationen

upphävs. Om delegationen stadgas enbart genom förordning såsom är brukligt när det gäller delegationer.

33 a och 35 §§. Om det genom förordning stadgas att tillstånd krävs för sådan verksamhet för vilken enligt tidigare gällande stadganden inte har krävts anmälan eller tillstånd, om verksamheten har inletts eller åtgärder som är väsentliga för inledandet av den har vidtagits innan förordningen trätt i kraft, skall genom förordning samtidigt stadgas om den tid inom vilken tillstånd skall sökas. Denna tid skall vara minst ett år från det att förordningen om tillståndsplikt trätt i kraft.

Ett stadgande med samma betydelse finns i luftvårdslagens nuvarande 35 § 2 mom. vad gäller verksamhet för vilken genom ändring av förordning stadgas om anmälningsskyldighet. Stadgandet upphävs och dess sakinnehåll, som gäller tillståndspliktiga anläggningar, överförs till den föreslagna 33 a §. Stadgandet lämpar sig bättre i kapitlet med särskilda stadganden än bland ikraftträdelsestadgandena.

Det nuvarande stadgandet i 33 a § i vilket hänvisas till regionala miljöcentraler blir onödigt på grund av de ändringar som föreslås i stadgandena om dessa myndigheter.

Samtidigt upphävs för tydlighetens skull och på grund av att stadgandet är onödigt också 35 § 1 mom., som har anslutit sig till ikraftträdandet av luftvårdslagen och -förordningen.

Enligt övergångsstadgandet i lagen behandlas och avgörs ärenden som anhängiggjorts innan den föreslagna ändringen av lagen trätt i kraft enligt de stadganden som gällde när lagändringen trädde i kraft. Detta gäller i synnerhet luftvårdsanmälningar som är anhängiga vid tillståndsmyndigheterna.

För sådan verksamhet beträffande vilken beslut om luftvårdsanmälan har fattats enligt de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft, skall lufttillstånd enligt förslaget sökas inom en tid som stadgas genom förordning och som inte får vara kortare än tre år eller längre än sju år från det att lagen trätt i kraft. Tiden för sökande av tillstånd kan vara olika lång för olika anläggningar i enlighet med vad som stadgas närmare genom förordning.

1.2. Lagen om miljötillståndsförfarande

Ett i luftvårdslagen avsett beslut som gäller granskning av luftvårdsanmälan skall be-

handlas i den ordning som stadgas i lagen om miljötillståndsförfarande. Luftvårdsanmälan ersätts av ett lufttillstånd. Därför föreslås motsvarande ändringar bli gjorda i 1 §, 2 § 2 mom. och 3 § lagen om miljötillståndsförfarande.

1.3. Strafflagen

Det föreslås att stadgandet om miljöförstöring i 1 § i det nya 48 kap. strafflagen kompletteras med en hänvisning till Europeiska gemenskapens förordning om ämnen som bryter ned ozonskiktet. I artikel 19 i förordningen stadgas att medlemsstaterna skall fastställa påföljder vid överträdelser av bestämmelserna i förordningen.

Ett straffstadgande som gäller EG:s förordning har tagits in både i strafflagen och i 23 § luftvårdslagen, eftersom brott mot de förbud som regleras i förordningen med avseende på det sätt på vilket de begåtts kan hänföras antingen till strafflagen eller luftvårdslagen.

Strafflagens 48 kap. 1 § 1 mom. 3 punkt kompletteras med en hänvisning till exportförbud som med stöd av den föreslagna ändrade luftvårdslagen kan utfärdas genom statsrådets beslut.

2. Närmare stadganden och bestämmelser

Avsikten är att mindre ändringar skall göras i den med stöd av luftvårdslagen utfärdade luftvårdsförordningen. De hänför sig närmast till förteckningen över anläggningar som är skyldiga att ansöka om tillstånd med stöd av luftvårdslagen. Det stadgas om tillståndsplikt för vissa grupper av anläggningar, såsom mindre pannanläggningar, alla krossverk och asfaltverk, vissa gjuterier samt vissa anläggningar som använder flyktiga lösningsmedel. Miljötillståndsärendena för dessa anläggningar behandlas redan i dag med stöd av de övriga lagar som tillämpas inom miljötillståndsförfarandet, varför det inte är fråga om någon ny tillståndsskyldighet.

Statsrådet kommer att utfärda en del kompletterande beslut för genomförande i Finland av Europeiska gemenskapens rättsakter om luftvård. Inom den närmaste framtiden kommer med stöd av de utökade befogenheterna

för statsrådet två nya direktiv att genomföras också i Finland. Det ena, direktivet om begränsning av utsläpp av lättflyktiga organiska föreningar (VOC) vid lagring av bensin och vid distribution av bensin från terminaler till servicestationer, har redan antagits. Det andra, som gäller minskning av VOC-utsläpp från industrianläggningar, bereds i kommissionen.

Miljöministeriet skall likaså meddela föreskrifter om genomförandet av vissa av Europeiska gemenskapens rättsakter om luftvård.

Sådana behövs i synnerhet om kontrollen av luftkvaliteten och utsläppen.

3. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft tre månader efter att de har antagits och blivit stadfästa.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag om ändring av luftvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i luftvårdslagen av den 25 januari 1982 (67/82) 25 §, 26 § 2 mom. samt 28 och 35 §§, av dessa lagrum 25 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 19 april 1991 (738/91) och 28 § sådan den lyder i lag av den 24 januari 1986 (66/86),

ändras 1 § 2 mom., 2—5 §§, rubriken till 3 kap., 7—10 §§, rubriken till 4 kap., 11—13 §§, 15—17 b §§, 18 § 1 mom., 19 §, 20 § 1 mom., 21 och 22 §§, 23 § 2 mom., 24 §, 26 § 1 mom. samt 27 och 33 a §§, av dessa lagrum 3 och 4 §§ sådana de lyder delvis ändrade genom sistnämnda lag, 5, 8, 19 och 12 §§, 18 § 1 mom. samt 19, 24 och 27 §§ sådana de lyder i sistnämnda lag, 9 § sådan den lyder ändrad genom lag av den 14 augusti 1989 (749/89) och av den 29 januari 1993 (151/93), 9 a och 17 a §§ sådana de lyder i nämnda lag av den 14 augusti 1989, 13 och 17 b §§ sådana de lyder i nämnda lag av den 19 april 1991, 15 § sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 14 augusti 1989, 23 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 1 april 1995 (710/95) och 33 a § sådan den lyder i lag av den 24 januari 1995 (66/95), samt

fogas till lagen nya 2 a, 5 a, 7 a och 8 a §§, ett nytt 3 a kap. till vilket 9, 9 a och 10 §§ samtidigt flyttas, en ny 10 a §, i stället för 14 § som upphävts genom nämnda lag av den 19 april 1991 en ny 14 §, nya 15 a, 15 b, 17 c, 21 a och 22 a §§ samt till 23 § ett nytt 4 mom. som följer:

1 §

Om förebyggande av strålningsrisk stadgas särskilt.

2 §

Med *förorening av luften* avses i denna lag sådan förändring av utomhusluftens sammansättning eller av dess egenskaper, som beror av människans verksamhet och som antingen direkt eller indirekt medför fara eller men för hälsan eller för den levande naturens funktioner, skadlig förändring av annan omgivning, ekonomisk skada eller allmän minskning av trivseln eller annan därmed jämförbar kränkning av allmänt eller enskilt intresse.

Med *verksamhet som medför risk för förorening av luften* avses användning av en byggnad, en anläggning eller ett område eller ordnande av annan verksamhet så, att detta kan förorsaka förorening av luften.

2 a §

Med *bästa tillgängliga teknik* avses i denna lag effektiva och långt avancerade tekniskt och ekonomiskt användbara produktions- och reningmetoder jämte styr- och kontrollsystem samt andra funktionssätt vilka gör det möjligt att förebygga utsläpp av verksamhet som orsakar risk för miljöförorening eller vilka på det mest effektiva sättet minskar dem.

Tekniskt och ekonomiskt användbar teknik måste vara allmänt tillgänglig och inom ifrågavarande verksamhetsområde kunna användas till kostnader som är skäligen med tanke på förebyggandet av den miljöförorening som verksamheten orsakar.

3 §

Miljöministeriet leder, styr och främjar skötseln av de uppgifter som avses i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

En regional miljöcentral styr och främjar inom sitt verksamhetsområde skötseln av de uppgifter som avses i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt övervakar att dessa stadganden och bestämmelser iakttas.

4 §

Kommunen skall inom sitt område främja luftvården och i detta syfte sköta organisationen av den kontroll av luftkvaliteten som de lokala förhållandena förutsätter samt övervaka att denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas i kommunen.

De luftvårdsuppgifter enligt denna lag som ankommer på kommunen sköts av den myndighet som kommunen bestämmer (*den kom-*

munala luftvårdsmyndigheten), som inte kan vara kommunstyrelsen.

Om den kommunala miljötillståndsmyndighetens uppgifter stadgas i lagen om miljötillståndsförfarande (735/91).

5 §

De myndigheter som avses i 3 § och 4 § 2 och 3 mom. skall i enlighet med sina uppgifter vara förtrogna med bästa tillgängliga teknik.

Finlands miljöcentral skall följa utvecklingen i fråga om den bästa tillgängliga tekniken samt göra utredningar om denna.

5 a §

Behörig myndighet enligt artiklarna 6 och 17 i rådets förordning (EG) nr 3093/94 om ämnen som bryter ned ozonskiktet är Finlands miljöcentral, som är mottagare av kopior av de av Europeiska gemenskapernas kommission beviljade importlicenserna för ämnen som bryter ned ozonskiktet och av kopior av de årliga anmälningarna från producenter, importörer och exportörer av ämnen som bryter ned ozonskiktet.

3 kap.

Allmän omsorgsplikt

7 §

En idkare av verksamhet som medför risk för förorening av luften (*verksamhetsidkare*) skall i mån av möjlighet se till att förorening av luften förebyggs och i detta syfte ha tillräcklig kännedom om verksamhetens miljökonsekvenser.

Vid bedömning av skyldigheten enligt 1 mom. skall beaktas egenskaperna hos det område där verksamhetens effekt visar sig, verksamhetens miljökonsekvenser, betydelsen med tanke på luftvärden av åtgärder som är avsedda att förebygga förorening av luften samt de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för dylika åtgärder.

7 a §

Den regionala miljöcentralen eller kommunen skall meddela föreskrifter om begränsning av trafiken eller andra åtgärder som är nödvändiga för att förebygga förorening av luften och för att förbättra luftkvaliteten, om gränsvärdena för luftkvaliteten enligt de allmänna föreskrifter som avses i 9 § 1 mom. 1 punkten

inte kan nås inom den regionala miljöcentralens verksamhetsområde eller i kommunen.

8 §

Myndigheterna skall när de utför sina uppgifter i mån av möjlighet beakta luftvärden och i detta syfte hålla kontakt med de myndigheter som avses i 3 § och 4 § 2 och 3 mom.

8 a §

Om skyldigheten för en tillståndspliktig verksamhetsidkare att förebygga förorening av luften stadgas i 4 kap.

3 a kap.

Statsrådets och miljöministeriets allmänna anvisningar och föreskrifter

9 §

Statsrådet kan vid sitt allmänna sammanträde, med beaktande samtidigt av bästa tillgängliga teknik, meddela sådana allmänna anvisningar och föreskrifter som behövs för att förebygga fara eller men för hälsan eller annan avsevärd förorening av luften och som gäller

- 1) luftkvalitet och nedfall,
- 2) utsläpp i luften,
- 3) sammansättningen av ämnen, fabrikat eller produkter som framställs, importerats, exporteras, överläts eller används,
- 4) märkningar som behövs för identifiering av ämnen, fabrikat eller produkter,
- 5) begränsning av tomgångskörning med motorfordon på andra ställen än på vägar som avses i vägtrafiklagstiftningen,
- 6) förbränningsförhållanden i avfallsförbränningsanläggningars förbränningsugnar och pannor samt de åtgärder som skall vidtas när den reningsutrustning och de avskiljare som begränsar utsläppen från avfallsförbränningsanläggningars förbränningsugnar och pannor har råkat i olag, samt
- 7) metoder, anordningar, byggnader och konstruktioner som behövs för att minska utsläppen från jordbruk, boskapskötsel och pålsdjursskötsel samt asfaltverk och krossverk.

Statsrådet kan dessutom meddela allmänna anvisningar och föreskrifter om andra omständigheter som kan jämföras med punkterna i 1 mom. samt om andra åtgärder som behövs för att minska utsläppen, om anvisningarna eller föreskrifterna är nödvändiga för genomförande av Finlands internationella förpliktelser.

Anvisningarna och föreskrifterna kan också vara olika för skilda områden eller för skilda verksamhetsområden inom industrin.

9 a §

Statsrådet kan vid sitt allmänna sammanträde meddela sådana allmänna anvisningar och föreskrifter som behövs för att skydda atmosfären och som gäller begränsning av eller förbud mot framställning, import, export, överlåtelse och användning av ämnen, fabrikat eller produkter.

10 §

Miljöministeriet kan

1) meddela föreskrifter och anvisningar om ordnandet av kontrollen av utsläpp i luften och deras verkningar samt av luftkvaliteten,

2) meddela myndigheterna föreskrifter och anvisningar om hur allmänheten skall informeras om föroreningar i luften och om dylika föroreningars verkningar,

3) bestämma vilka standarder som skall användas vid tillämpningen av denna lag och de stadganden, föreskrifter och anvisningar som utfärdats med stöd av den,

4) meddela närmare anvisningar om hur en förordning eller ett beslut av statsrådet som utfärdats med stöd av denna lag skall tillämpas samt bevilja undantag från dessa i sådana fall om vilka stadgas eller bestäms i en förordning eller ett beslut av statsrådet, samt

5) meddela de myndigheter som avses i 3 § 2 mom. och 4 § 2 och 3 mom. anvisningar om de uppgifter som ankommer på dem enligt de stadganden och bestämmelser som utfärdats i denna lag eller med stöd av den.

10 a §

Miljöministeriet kan bevilja sådana undantag från rådets förordning (EG) nr 3093/94 om ämnen som bryter ned ozonskiktet som avses i artiklarna 3 och 4 i förordningen.

4 kap.

Lufttillstånd

11 §

För sådan i förordning närmare reglerad verksamhet som medför risk för förorening av luften eller för väsentlig ändring av dylik verksamhet krävs tillstånd (*lufttillstånd*).

12 §

Miljöministeriet kan av särskilda skäl i ett enskilt fall bestämma att lufttillstånd skall sökas för verksamhet som medför risk för förorening av luften, även om i förordning inte stadgas om skyldighet att ansöka om tillstånd.

Den regionala miljöcentralen är tillståndsmyndighet i de ärenden som avses i 1 mom.

Verksamhet om vilken bestäms att tillstånd skall sökas får inledas och redan påbörjad verksamhet fortsätts tills tillståndsärendet har avgjorts och beslutet vunnit laga kraft.

13 §

Ansökningar om lufttillstånd skall behandlas enligt lagen om miljölufttillstånds-förfarande.

14 §

Lufttillstånd beviljas, med beaktande av de tillståndsbestämmelser som meddelas med stöd av 15 §, om

1) verksamheten uppfyller de krav som stadgas och bestäms i denna lag och med stöd av den,

2) verksamheten inte medför fara eller men för hälsan och annars inte avsevärd förorening av luften, och

3) de utsläpp som verksamheten medför har kunnat begränsas till en nivå som den bästa tillgängliga tekniken förutsätter.

Miljölufttillståndsmyndigheten skall, när den fattar beslut om ansökan om lufttillstånd, beakta de allmänna anvisningar som statsrådet meddelat med stöd av 9 och 9 a §§.

15 §

I lufttillståndet utfärdas, med beaktande av villkoren enligt 14 §, nödvändiga tillståndsbestämmelser om begränsning av utsläpp, om andra skyddsåtgärder som gäller utsläpp samt om tillsyn och kontroll.

I lufttillståndet utfärdas också tillståndsbestämmelser om vilka åtgärder som skall vidtas om störningar uppkommer i reningsutrustningen.

När tillståndsbestämmelser utfärdas skall de omständigheter som nämns i 7 § 2 mom. beaktas.

En tillståndsbestämmelse som avviker från sådana gemensamma föreskrifter som meddelats med stöd av 9 och 9 a §§ kan endast vara strängare än den allmänna föreskriften. En dylik tillståndsbestämmelse kan endast utfärdas

för att de villkor för beviljande av tillstånd som nämns i 14 § 1 mom. 2 punkten skall uppfyllas.

15 a §

En allmän föreskrift som statsrådet meddelat med stöd av 9 och 9 a §§ ersätter en tillståndsbestämmelse i tillståndsbeslutet, om den allmänna föreskriften är strängare än tillståndsbestämmelsen.

15 b §

Lufttillstånd beviljas antingen tills vidare eller, av särskilda skäl, för viss tid.

I ett tillståndsbeslut om vilket bestämts att det gäller tills vidare skall föreskrivas när ansökan senast skall göras för översyn av de tillståndsbestämmelser som avses i 15 § och vilken utredning som då skall företas, om en sådan föreskrift inte skall anses vara uppenbart onödig. Om sökanden inte har gjort ny ansökan inom utsatt tid, kan tillståndsmyndigheten bestämma att tillståndet skall förfalla.

16 §

Den regionala miljöcentralen kan ålägga två eller flera verksamhetsidkare att gemensamt organisera den kontroll av luftkvaliteten som avses i 15 § 1 mom. Samtidigt skall vid behov bestämmas om fördelningen av de kostnader som kontrollen medför.

17 §

Utan hinder av vad som stadgas i 15 b § kan lufttillståndet på initiativ av den myndighet som beviljat tillståndet ändras, om de förhållanden som rådde då det gavs har förändrats väsentligt eller om det visar sig att de risker eller men som verksamheten medför är väsentligt större än väntat, eller om grunderna för tillståndet senare på något annat sätt konstateras ha varit väsentligt annorlunda än vad som förutsattes då tillståndet beviljades. Tillståndet kan också ändras om detta är nödvändigt för genomförande av en på behörigt sätt angiven bestämmelse i en internationell förpliktelse för Finland. Vid ändring av tillståndet skall i tillämpliga delar förfaras på samma sätt som vid beviljandet av tillstånd.

17 a §

Den myndighet som har beviljat lufttillståndet kan återkalla tillståndet för viss tid eller helt och hållet, om det har förekommit sådana brott mot stadganden eller bestämmelser att

verksamheten medför väsentlig fara eller väsentligt men för hälsan eller miljön.

17 b §

Utan hinder av de tillståndsbestämmelser som avses i 15 § kan en verksamhetsidkare under en kort tid pröva en råvara eller ett bränsle, en framställnings- eller förbränningsmetod eller reningsutrustning för utredande av denna verksamhets effekter eller användbarhet eller någon annan med dessa jämfällbar omständighet. Försöket skall i god tid, dock senast en månad innan det inleds, anmälas till tillståndsmyndigheten. Denna kan för att förebygga förorening av luften meddela föreskrifter och anvisningar om hur försöket skall verkställas eller förbjuda försöket.

17 c §

De myndigheter som avses i 3 §, 4 § 2 och 3 mom. samt 6 a § har rätt att av verksamhetsidkaren och av andra som har förpliktelser enligt denna lag eller stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den få de upplysningar som behövs för övervakningen av att lagen och de med stöd av den utfärdade stadgandena och bestämmelserna iakttas.

18 §

De myndigheter som avses i 3 §, 4 § 2 och 3 mom. samt 6 a § och de tjänstemän och tjänsteinnehavare som dessa myndigheter utser har rätt att för fullgörandet av de uppgifter som stadgas i denna lag utföra inspektioner och undersökningar i anslutning därtill.

19 §

De myndigheter som avses i 3 § eller 4 § 2 och 3 mom. har rätt att kontrollera effekterna av verksamhet som medför risk för förorening av luften och luftkvaliteten också på något annat ställe än på ett område som tillhör verksamhetsidkaren, förutsatt att detta inte orsakar områdets ägare eller innehavare nämnvärt men. Områdets ägare eller innehavare skall i förväg underrättas om att kontrollen inleds. Uppstår meningsskiljaktigheter om huruvida förutsättningar för kontrollen finns, kan ärendet hänskjutas till den regionala miljöcentralen.

20 §

Den regionala miljöcentralen kan på ansö-

kan bevilja en verksamhetsidkare tillstånd att kontrollera effekterna av verksamhet som medför risk för förorening av luften och luftkvaliteten på annans område, om markens ägare eller innehavare inte frivilligt har samtyckt härtill.

21 §

Det är förbjudet att skada eller att utan grund flytta på eller avlägsna apparatur för mätning av luftkvaliteten eller andra undersökningsredskap och att annars störa användningen av dylik utrustning.

21 a §

En myndighet som avses i 3 § 2 mom. och 4 § 2 och 3 mom. har rätt att med stöd av en inspektion som den utfört meddela enskilda förbud och föreskrifter som är nödvändiga för att förebygga plötslig avsevärd förorening av luften.

Om föreskrifter och begränsningar som gäller verksamhet för vilken beviljats lufttillstånd stadgas i 4 kap.

22 §

Om någon vidtar åtgärder som strider mot denna lag eller mot stadganden eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den, eller försummar en förpliktelse som följer av denna lag eller med stöd av den utfärdade stadganden eller bestämmelser, kan en myndighet som avses i 3 § 2 mom. eller 4 § 2 eller 3 mom. förelägga honom att inom en viss tid rätta till det som han orättmätigt har gjort eller försummat. Innan beslutet fattas skall myndigheten ge den som beslutet gäller tillfälle att bli hörd.

Myndigheten kan förena ett föreläggande enligt 1 mom. med vite eller hot om att verksamheten avbryts helt eller delvis eller att myndigheten låter utföra det som parten lämnat ogjort på hans bekostnad.

I ärenden som gäller vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande skall i övrigt tillämpas vad som stadgas i viteslagen (1113/90).

22 a §

Den som har lidit skada har rätt att göra ett ärende som gäller föreläggande, vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande enligt 22 § anhängigt vid en myndighet som avses i 22 §, om avsikten med anhängiggörandet är att förebygga förorening av luften. Samma rätt har

kommunen för förebyggande av luftförorening inom dess område.

En registrerad förening vars huvudsakliga syfte enligt stadgarna är att främja miljövården, en hälsosam eller trivsamt livsmiljö eller annars en hållbar utveckling har inom sitt verksamhetsområde likaså rätt att anhängiggöra ett annat ärende enligt 1 mom. än ett sådant som är av ringa betydelse.

23 §

Den som på något annat sätt än det som avses i 1 mom. uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar en skyldighet som ålagts honom enligt 7 a §, 9 § 1 mom. 2—7 punkten eller 9 § 2 mom., 9 a, 10, 15—17, 17 b eller 21 a § denna lag eller enligt rådets förordning (EG) nr 3094/94 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, skall för *luftvårdsförseelse* dömas till böter.

Till straff för brott mot den tystnadsplikt som stadgas i 31 § döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen, om inte gärningen skall bestraffas enligt 40 kap. 5 § strafflagen eller strängare straff för den stadgas på något annat ställe i lag.

24 §

Ändring i lufttillstånd enligt 11 § samt i sådana beslut enligt 16—17 a §§ som gäller lufttillstånd och i beslut enligt 17 b § söks så som stadgas i lagen om miljötillståndsförfarande.

Över beslut som miljöministeriet meddelat med stöd av 12 § får inte anföras särskilda besvär.

Ändring i andra beslut av en kommunal myndighet än sådana som avses i 1 mom. söks hos länsrätten genom besvär. Härvid skall förfaras så som lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50) stadgar.

Ändring i andra beslut av en regional miljöcentral än sådana som avses i 1 och 2 mom. söks hos högsta förvaltningsdomstolen så som lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden stadgar.

26 §

I beslut som fattats med stöd av 19, 20 och 21 a §§ samt 22 § 1 och 2 mom. i denna lag kan bestämmas att beslutet skall följas trots ändringssökande, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

27 §

Finlands miljöcentral för ett *dataregister över luftvården*, i vilket antecknas uppgifter som behövs med tanke på planerings-, övervaknings- och forskningsuppgifter inom luftvården. Närmare stadganden om registret utfärdas genom förordning.

33 a §

Om det genom förordning stadgas att tillstånd skall sökas för sådan verksamhet för vilken enligt tidigare gällande stadganden inte har krävts anmälan eller tillstånd skall, om verksamheten har inletts eller åtgärder som är väsentliga för inledandet av den har vidtagits, genom förordning samtidigt stadgas om den tid inom vilken tillstånd skall sökas. Denna tid skall vara minst ett år från det att förordningen trätt i kraft.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Ärenden som anhängiggjorts innan denna lag trätt i kraft behandlas och avgörs enligt de stadganden som gällde när lagen trädde i kraft.

För sådan verksamhet beträffande vilken beslut om luftvårdsanmälan har fattats enligt de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft, skall lufttillstånd sökas inom en tid som stadgas genom förordning och som inte får vara kortare än tre år eller längre än sju år från det att lagen trätt i kraft. Tiden för sökande av tillstånd kan vara olika lång för olika anläggningar i enlighet med vad som stadgas närmare genom förordning.

Vad som i 17 och 17 a §§ stadgas om lufttillstånd gäller också sådana beslut om granskning av luftvårdsanmälningar som meddelats innan denna lag trätt i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen om miljötillståndsförfarande**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 §, 2 § 2 mom. och 3 § lagen den 19 april 1991 om miljötillståndsförfarande (735/91), av dessa lagrum 1 och 3 §§ sådana de lyder i lag av den 3 december 1993 (1073/93) och 2 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 19 augusti 1994 (764/94), som följer

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att förenhetliga behandlingen av vissa tillstånd som gäller miljövården, att effektivera övervakningen av dem och att påskynda tillståndsförfarandet. Lagen syftar även till att utveckla en enhetlig bedömning av miljökonsekvenserna vid behandlingen av tillstånd.

2 §

Miljötillstånd

I miljötillståndet skall ingå ett anläggningsbeslut enligt 18 § lagen angående vissa grannlagsförhållanden, ett förläggningstillstånd enligt 9 § hälsoskyddslagen, ett lufttillstånd enligt

4 kap. luftvårdslagen och ett avfallstillstånd enligt 8 kap. avfallslagen så som stadgas i de nämnda lagarna eller stadgas eller föreskrivs med stöd av dem.

3 §

Behovet av tillstånd

I fråga om skyldigheten att ansöka om miljötillstånd för en inrättning, en verksamhet eller något annat projekt, nedan *inrättning*, gäller vad som stadgas i de i 2 § 2 mom. nämnda lagarna eller stadgas eller föreskrivs med stöd av dem om skyldigheten att ansöka om tillstånd.

Denna lag träder i kraft den 199 .

3.

Lag**om ändring av 48 kap. 1 § strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 48 kap. 1 § 1 mom. 2 och 3 punkten strafflagen, sådana de lyder i lag av den
1995 (/95), som följer:

1 §

Miljöförstöring

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

2) framställer, överlåter, transporterar, använder, behandlar eller förvarar ett ämne, ett fabrikat eller en produkt eller använder en anläggning i strid med en allmän föreskrift som har meddelats med stöd av luftvårdslagen (67/82) eller rådets förordning (EG) nr 3093/94 om ämnen som bryter ned ozonskiktet eller ett stadgande som nämns i 60 § 1 mom. avfallslagen (1072/93) eller en allmän eller särskild föreskrift eller ett förbud som har meddelats med stöd av avfallslagen eller försummar sin skyldighet enligt avfallslagen att ordna avfallshandling, eller

3) för in i landet eller ut ur landet eller

genom finskt territorium transiterar avfall i strid med avfallslagen eller med stöd av den utfärdade stadganden eller allmänna eller särskilda föreskrifter eller så som nämns i artikel 26.1 i den avfallstransportförordning som nämns i 45 § 1 mom. avfallslagen eller i landet för in eller ur landet för ut ett ämne, ett fabrikat eller en produkt i strid med allmänna föreskrifter som meddelats med stöd av luftvårdslagen eller den i 2 punkten nämnda förordningen om ämnen som bryter ned ozonskiktet,

så att gärningen är ägnad att förorena eller nedskräpa miljön eller förorsaka fara för hälsan, skall för *miljöförstöring* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den

199 .

Helsingfors den 29 september 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Miljöminister *Pekka Haavisto*

1.

Lag**om ändring av luftvårdslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i luftvårdslagen av den 25 januari 1982 (67/82) 25 §, 26 § 2 mom. samt 28 och 35 §§, av dessa lagrum 25 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 19 april 1991 (738/91) och 28 § sådan den lyder i lag av den 24 januari 1986 (66/86),

ändras 1 § 2 mom., 2—5 §§, rubriken till 3 kap., 7—10 §§, rubriken till 4 kap., 11—13 §§, 15—17 b §§, 18 § 1 mom., 19 §, 20 § 1 mom., 21 och 22 §§, 23 § 2 mom., 24 §, 26 § 1 mom. samt 27 och 33 a §§, av dessa lagrum 3 och 4 §§ sådana de lyder delvis ändrade genom sistnämnda lag, 5, 8, 19 och 12 §§, 18 § 1 mom. samt 19, 24 och 27 §§ sådana de lyder i sistnämnda lag, 9 § sådan den lyder ändrad genom lag av den 14 augusti 1989 (749/89) och av den 29 januari 1993 (151/93), 9 a och 17 a §§ sådana de lyder i nämnda lag av den 14 augusti 1989, 13 och 17 b §§ sådana de lyder i nämnda lag av den 19 april 1991, 15 § sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 14 augusti 1989, 23 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 1 april 1995 (710/95) och 33 a § sådan den lyder i lag av den 24 januari 1995 (66/95), samt

fogas till lagen nya 2 a, 5 a, 7 a och 8 a §§, ett nytt 3 a kap. till vilket 9, 9 a och 10 §§ samtidigt flyttas, en ny 10 a §, i stället för 14 § som upphävts genom nämnda lag av den 19 april 1991 en ny 14 §, nya 15 a, 15 b, 17 c, 21 a och 22 a §§ samt till 23 § ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag gäller inte verksamhet som medför strålningsrisk.

Om förebyggande av strålningsrisk stadgas särskilt.

2 §

Med *förorening av luften* avses i denna lag sådan förändring av luftens sammansättning eller av dess egenskaper, som beror av människans verksamhet och som antingen direkt eller indirekt medför men för hälsan, avsevärt men för den levande naturens funktioner, avsevärd skadlig förändring av annan omgivning, avsevärd ekonomisk skada eller avsevärd minskning av trivseln eller annan därmed jämförbar kränkning av allmänt eller enskilt intresse.

Med *verksamhet som medför risk för förorening av luften* avses användning av byggnad eller anläggning så, att förorening av luften utomhus kan förorsakas därav.

2 §

Med *förorening av luften* avses i denna lag sådan förändring av *utomhusluftens* sammansättning eller av dess egenskaper, som beror av människans verksamhet och som antingen direkt eller indirekt medför *fara eller* men för hälsan *eller* för den levande naturens funktioner, skadlig förändring av annan omgivning, ekonomisk skada eller *allmän* minskning av trivseln eller annan därmed jämförbar kränkning av allmänt eller enskilt intresse.

Med *verksamhet som medför risk för förorening av luften* avses användning av en byggnad, en anläggning *eller ett område eller ordnande av annan verksamhet* så, att detta kan förorsaka *förorening av luften*.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Den högsta ledningen och övervakningen av luftvården ankommer på miljöministeriet.

Länsstyrelsen leder och övervakar luftvården i länet.

4 §

Kommun åligger att inom sitt område övervaka och främja luftvården samt att i detta syfte draga försorg om den av lokala förhållanden betingade erforderliga organiseringen av kontrollen av luftens kvalitet.

Sådana i denna lag stadgade luftvårdsuppgifter som ankommer på kommunen handhas av miljövårdsnämnden.

5 §

Kommuner kan delvis också i samarbete sköta sina kontroll-, forsknings-, och planerings- samt utbildnings- och upplysningsuppgifter inom luftvården.

2 a §

Med bästa tillgängliga teknik avses i denna lag effektiva och långt avancerade tekniskt och ekonomiskt användbara produktions- och reningsmetoder jämte styr- och kontrollsystem samt andra funktionssätt vilka gör det möjligt att förebygga utsläpp av verksamhet som orsakar risk för miljöförorening eller vilka på det mest effektiva sättet minskar dem.

Tekniskt och ekonomiskt användbar teknik måste vara allmänt tillgänglig och inom ifrågasvarande verksamhetsområde kunna användas till kostnader som är skäligen med tanke på förebyggandet av den miljöförorening som verksamheten orsakar.

3 §

Miljöministeriet leder, styr och främjar skötseln av de uppgifter som avses i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

En regional miljöcentral styr och främjar inom sitt verksamhetsområde skötseln av de uppgifter som avses i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt övervakar att dessa stadganden och bestämmelser iakttas.

4 §

Kommunen skall inom sitt område främja luftvården och i detta syfte sköta organisationen av den kontroll av luftkvaliteten som de lokala förhållandena förutsätter samt övervaka att denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas i kommunen.

De luftvårdsuppgifter enligt denna lag som ankommer på kommunen sköts av den myndighet som kommunen bestämmer (den kommunala luftvårdsmyndigheten), som inte kan vara kommunstyrelsen.

Om den kommunala miljötillståndsmyndighetens uppgifter stadgas i lagen om miljötillståndsförfarande (735/91).

5 §

De myndigheter som avses i 3 § och 4 § 2 och 3 mom. skall i enlighet med sina uppgifter vara förtrogna med bästa tillgängliga teknik.

Finlands miljöcentral skall följa utvecklingen i fråga om den bästa tillgängliga tekniken samt göra utredningar om denna.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

Allmänt förebyggande av luftförorening

7 §

Idkare av verksamhet som medför risk för förorening av luften (*verksamhetsidkare*) skall draga försorg om att förorening av luften förebyggs i den utsträckning som skäligen kan förutsättas och i detta syfte ha tillräcklig kännedom om verksamhetens inverkningar på luftens kvalitet.

Vid bedömning av den i 1 mom. avsedda skyldigheten skall beaktas egenskaperna hos det område där verksamhetens effekt visar sig, verksamhetens inverkan på luftens kvalitet, betydelsen med tanke på luftvården av åtgärder som är avsedda att förebygga förorening av luften samt de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för dylika åtgärder. *Därjämte skall beaktas förutsättningarna i allmänhet för verksamhetens bedrivande samt verksamhetens betydelse med tanke på allmän fördel.*

8 §

Myndigheterna skall vid fullgörandet av sina uppgifter i mån av möjlighet beakta luftvårds- synpunkter och i detta syfte hålla behövlig kontakt med de myndigheter som nämns i 3 och 4 §§.

5 a §

Behörig myndighet enligt artiklarna 6 och 17 i rådets förordning (EG) nr 3093/94 om ämnen som bryter ned ozonskiktet är Finlands miljöcentral, som är mottagare av kopior av de av Europeiska gemenskapernas kommission beviljade importlicenserna för ämnen som bryter ned ozonskiktet och av kopior av de årliga anmälningarna från producenter, importörer och exportörer av ämnen som bryter ned ozonskiktet.

3 kap.

Allmän omsorgsplikt

7 §

En idkare av verksamhet som medför risk för förorening av luften (*verksamhetsidkare*) skall i mån av möjlighet se till att förorening av luften förebyggs och i detta syfte ha tillräcklig kännedom om verksamhetens miljökonsekvenser.

Vid bedömning av skyldigheten enligt 1 mom. skall beaktas egenskaperna hos det område där verksamhetens effekt visar sig, verksamhetens miljökonsekvenser, betydelsen med tanke på luftvården av åtgärder som är avsedda att förebygga förorening av luften samt de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för dylika åtgärder.

7 a §

Den regionala miljöcentralen eller kommunen skall meddela föreskrifter om begränsning av trafiken eller andra åtgärder som är nödvändiga för att förebygga förorening av luften och för att förbättra luftkvaliteten, om gränsvärdena för luftkvaliteten enligt de allmänna föreskrifter som avses i 9 § 1 mom. 1 punkten inte kan nås inom den regionala miljöcentralens verksamhetsområde eller i kommunen.

8 §

Myndigheterna skall när de utför sina uppgifter i mån av möjlighet beakta luftvården och i detta syfte hålla kontakt med de myndigheter som avses i 3 § och 4 § 2 och 3 mom.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

9 §

Statsrådet kan meddela sådana allmänna anvisningar och föreskrifter som behövs för att förebygga förorening av luften och som gäller

1) maximihalten av ämnen i luften och maximimängden ämnen i nedfall,

2) maximihalten av ämnen i utsläpp i luften eller maximimängden ämnen som kommer ut i luften,

3) sammansättningen av ämnen, fabrikat eller produkter som framställs, importeras, överläts eller används,

4) märkningar som behövs för identifiering av ämnen, fabrikat eller produkter,

5) begränsning av tomgångskörning med motorfordon på andra ställen än på vägar som avses i vägtrafiklagstiftningen *samt*

6) förbränningsförhållanden i avfallsförbränningsanläggningars förbränningsugnar och pannor samt de åtgärder som skall vidtas när den reningsutrustning och de avskiljare som begränsar utsläppen från avfallsförbränningsanläggningars förbränningsugnar och pannor har råkat i olag.

Anvisningarna kan även vara olika för skilda områden eller, när det gäller frågor som avses i 1 mom. 2 punkten, olika för skilda verksamhetsområden inom industrin. De föreskrifter som meddelas om de i 1 mom. 1, 2 och 6 punkten nämnda omständigheterna skall vara enhetliga för hela landet. Om de frågor som avses i 1 mom. 3 och 5 punkten kan även meddelas föreskrifter som är olika för skilda områden. En förutsättning för att olika föreskrifter skall kunna meddelas i frågor som nämns i 1 mom. 3 punkten är dock att de skilda områdenas ekonomiska ställning inte nämnvärt påverkas av föreskrifterna.

8 a §

Om skyldigheten för en tillståndspliktig verksamhetsidkare att förebygga förorening av luften stadgas i 4 kap.

3 a kap.

Statsrådets och miljöministeriets allmänna anvisningar och föreskrifter

9 §

Statsrådet kan *vid sitt allmänna sammanträde, med beaktande samtidigt av bästa tillgängliga teknik*, meddela sådana allmänna anvisningar och föreskrifter som behövs för att förebygga fara eller men för hälsan eller annan avsevärd förorening av luften och som gäller

1) *luftkvalitet och nedfall*,

2) *utsläpp i luften*,

3) sammansättningen av ämnen, fabrikat eller produkter som framställs, importeras, exporteras, överläts eller används,

4) märkningar som behövs för identifiering av ämnen, fabrikat eller produkter,

5) begränsning av tomgångskörning med motorfordon på andra ställen än på vägar som avses i vägtrafiklagstiftningen,

6) förbränningsförhållanden i avfallsförbränningsanläggningars förbränningsugnar och pannor samt de åtgärder som skall vidtas när den reningsutrustning och de avskiljare som begränsar utsläppen från avfallsförbränningsanläggningars förbränningsugnar och pannor har råkat i olag, *samt*

7) *metoder, anordningar, byggnader och konstruktioner som behövs för att minska utsläppen från jordbruk, boskapsskötsel och pälsdjursskötsel samt asfaltverk och krossverk.*

Statsrådet kan dessutom meddela allmänna anvisningar och föreskrifter om andra omständigheter som kan jämföras med punkterna i 1 mom. samt om andra åtgärder som behövs för att minska utsläppen, om anvisningarna eller föreskrifterna är nödvändiga för genomförande av Finlands internationella förpliktelser.

Anvisningarna och föreskrifterna kan också vara olika för skilda områden eller för skilda verksamhetsområden inom industrin.

Gällande lydelse

9 a §

Statsrådet kan meddela sådana allmänna anvisningar och föreskrifter som behövs för att skydda atmosfären och som gäller begränsning av eller förbud mot framställning, import, överlåtelse och användning av ämnen, fabrikat eller produkter.

10 §

Miljöministeriet kan i syfte att förebygga förorening av luften utfärda allmänna anvisningar

1) om anordnandet av kontrollen av utsläpp i luften och deras inverkan samt av luftens kvalitet;

2) om fullgörandet av allmänna luftvårdsuppgifter som enligt denna lag ankommer på länsstyrelsen och miljövårdsnämnden; samt

3) om andra härmed jämförbara omständigheter.

4 kap.

Anmälningsförfarande

11 §

Angående verksamhet som medför risk för förorening av luften och varom närmare stadgas genom förordning eller angående väsentlig ändring av dylik verksamhet skall verksamhetssidkaren göra skriftlig anmälan till länsstyrelsen i det län på vars område verksamheten bedrivs.

Föreslagen lydelse

9 a §

Statsrådet kan *vid sitt allmänna sammanträde* meddela sådana allmänna anvisningar och föreskrifter som behövs för att skydda atmosfären och som gäller begränsning av eller förbud mot framställning, import, *export*, överlåtelse och användning av ämnen, fabrikat eller produkter.

10 §

Miljöministeriet kan

1) *meddela föreskrifter och anvisningar om ordnandet av kontrollen av utsläpp i luften och deras verkningar samt av luftkvaliteten,*

2) *meddela myndigheterna föreskrifter och anvisningar om hur allmänheten skall informeras om föroreningar i luften och om dylika föroreningars verkningar,*

3) *bestämma vilka standarder som skall användas vid tillämpningen av denna lag och de stadganden, föreskrifter och anvisningar som utfärdats med stöd av den,*

4) *meddela närmare anvisningar om hur en förordning eller ett beslut av statsrådet som utfärdats med stöd av denna lag skall tillämpas samt bevilja undantag från dessa i sådana fall om vilka stadgas eller bestäms i en förordning eller ett beslut av statsrådet, samt*

5) *meddela de myndigheter som avses i 3 § 2 mom. och 4 § 2 och 3 mom. anvisningar om de uppgifter som ankommer på dem enligt de stadganden och bestämmelser som utfärdats i denna lag eller med stöd av den.*

10 a §

Miljöministeriet kan bevilja sådana undantag från rådets förordning (EG) nr 3093/94 om ämnen som bryter ned ozonskiktet som avses i artiklarna 3 och 4 i förordningen.

4 kap.

Lufttillstånd

11 §

För sådan i förordning närmare reglerad verksamhet som medför risk för förorening av luften eller för väsentlig ändring av dylik verksamhet krävs tillstånd (lufttillstånd).

Gällande lydelse

12 §

Miljöministeriet kan av särskilda skäl i ett enskilt fall bestämma att anmälan skall göras om verksamhet som medför risk för förorening av luften, även om i förordningen inte stadgas anmälnings skyldighet.

13 §

Ärenden som gäller anmälningar som avses i 11 och 12 §§ skall behandlas enligt lagen om miljö tillståndsförfarande (735/91).

15 §

I sitt beslut med anledning av anmälan kan länsstyrelsen, för tillämpning av sådana anvisningar eller iakttagande av sådana föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 eller 9 a § eller annars för förebyggande av uppenbar förorening av luften för verksamheten meddela särskilda föreskrifter

- 1) om begränsning av utsläpp,
- 2) om andra skyddsåtgärder som gäller utsläpp samt
- 3) om organisering av kontroll av utsläpp och deras inverkan på luftens kvalitet.

Av särskilt vägande skäl kan länsstyrelsen meddela en föreskrift som gäller anmäld verksamhet och som avviker från de med stöd av 9 eller 9 a § meddelade allmänna föreskrifterna.

Föreslagen lydelse

12 §

Miljöministeriet kan av särskilda skäl i ett enskilt fall bestämma att *lufttillstånd skall sökas* för verksamhet som medför risk för förorening av luften, även om i förordning inte stadgas om *skyldighet att ansöka om tillstånd*.

Den regionala miljöcentralen är tillståndsmyndighet i de ärenden som avses i 1 mom.

Verksamhet om vilken bestämts att tillstånd skall sökas får inledas och redan påbörjad verksamhet fortsätts tills tillståndsärendet har avgjorts och beslutet vunnit laga kraft.

13 §

Ansökningar om lufttillstånd skall behandlas enligt lagen om miljö tillståndsförfarande.

14 §

Lufttillstånd beviljas, med beaktande av de tillståndsbestämmelser som meddelas med stöd av 15 §, om

- 1) *verksamheten uppfyller de krav som stadgas och bestäms i denna lag och med stöd av den,*
- 2) *verksamheten inte medför fara eller men för hälsan och annars inte avsevärd förorening av luften, och*
- 3) *de utsläpp som verksamheten medför har kunnat begränsas till en nivå som den bästa tillgängliga tekniken förutsätter.*

Miljö tillståndsmyndigheten skall, när den fattar beslut om ansökan om lufttillstånd, beakta de allmänna anvisningar som statsrådet meddelat med stöd av 9 och 9 a §§.

15 §

I lufttillståndet utfärdas, med beaktande av villkoren enligt 14 §, nödvändiga tillståndsbestämmelser om begränsning av utsläpp, om andra skyddsåtgärder som gäller utsläpp samt om tillsyn och kontroll.

I lufttillståndet utfärdas också tillståndsbestämmelser om vilka åtgärder som skall vidtas om störningar uppkommer i reningsutrustningen.

När tillståndsbestämmelser utfärdas skall de omständigheter som nämns i 7 § 2 mom. beaktas.

En tillståndsbestämmelse som avviker från sådana gemensamma föreskrifter som meddelats med stöd av 9 och 9 a §§ kan endast vara strängare än den allmänna föreskriften. En dylik tillståndsbestämmelse kan endast utfärdas för att

Gällande lydelse

Länsstyrelsen kan genom sitt beslut ålägga verksamhetsidkaren att företaga utredning av utsläpp och luftvårdsgärder samt deras inverkan på luftens kvalitet, om utredningen bör anses vara av väsentlig betydelse vid övervägandet av de i 1 mom. avsedda åtgärdernas behövlighet.

Då utfärdandet av ovan avsedda bestämmelser övervägs skall beaktas vad i 7 § 2 mom. är stadgat.

16 §

Länsstyrelsen kan ålägga två eller flera verksamhetsidkare att gemensamt organisera den i 15 § 1 mom. 3 punkten avsedda kontrollen. Samtidigt skall vid behov bestämmas om fördelningen av de kostnader som kontrollen medför.

17 §

Länsstyrelsen kan ändra med stöd av 14 och 15 §§ givet beslut, om de förhållanden som var rådande då det gavs väsentligt förändrats eller om grunderna för beslutet senare konstateras ha varit väsentlig annorlunda än vad som förutsattes då beslutet gavs. Härvid skall i tillämpliga delar iakttagas vad i 14—16 §§ är stadgat.

Föreslagen lydelse

de villkor för beviljande av tillstånd som nämns i 14 § 1 mom. 2 punkten skall uppfyllas.

15 a §

En allmän föreskrift som statsrådet meddelat med stöd av 9 och 9 a §§ ersätter en tillståndsbestämmelse i tillståndsbeslutet, om den allmänna föreskriften är strängare än tillståndsbestämelsen.

15 b §

Lufttillstånd beviljas antingen tills vidare eller, av särskilda skäl, för viss tid.

I ett tillståndsbeslut om vilket bestämts att det gäller tills vidare skall föreskrivas när ansökan senast skall göras för översyn av de tillståndsbestämmelser som avses i 15 § och vilken utredning som då skall företas, om en sådan föreskrift inte skall anses vara uppenbart onödig. Om sökanden inte har gjort ny ansökan inom utsatt tid, kan tillståndsmyndigheten bestämma att tillståndet skall förfalla.

16 §

Den regionala miljöcentralen kan ålägga två eller flera verksamhetsidkare att gemensamt organisera den kontroll av luftkvaliteten som avses i 15 § 1 mom. Samtidigt skall vid behov bestämmas om fördelningen av de kostnader som kontrollen medför.

17 §

Utan hinder av vad som stadgas i 15 b § kan lufttillståndet på initiativ av den myndighet som beviljat tillståndet ändras, om de förhållanden som rådde då det gavs har förändrats väsentligt eller om det visar sig att de risker eller men som verksamheten medför är väsentligt större än väntat, eller om grunderna för tillståndet senare på något annat sätt konstateras ha varit väsentligt annorlunda än vad som förutsattes då tillståndet beviljades. Tillståndet kan också ändras om detta är nödvändigt för genomförande av en på behörigt sätt angiven bestämmelse i en

Gällande lydelse

17 a §
De myndigheterna som nämns i 3, 4 och 6 a §§ har rätt att av verksamhetsidkaren och av andra som har förpliktelser enligt denna lag eller med stöd av den meddelade stadganden eller bestämmelser få de upplysningar som behövs för övervakningen av att lagen och de med stöd av den meddelade stadgandena och bestämmelserna iakttas.

17 b §
Vad 15, 16 och 17 §§ stadgar om länsstyrelsen gäller på motsvarande sätt även den kommunala miljötillståndsmyndigheten, då denna enligt lagen om miljötillståndsförfarande skall behandla en anmälan som avses i denna lag.

(Se 17 a § i gällande lag)

18 §
Myndighet som nämns i 3 eller 4 § har rätt att i syfte att fullgöra i denna lag stadgade uppgifter företa inspektioner och därtill anslutna undersökningar. *Myndigheten kan, då den företar undersökning som ansluter sig till inspektion, såsom hjälp anlita sakkunnigmyndighet eller sakkunnigirättning.*

19 §
Myndighet som nämns i 3 eller 4 § har rätt att kontrollera effekterna av verksamhet, som

Föreslagen lydelse

internationell förpliktelse för Finland. Vid ändring av tillståndet skall i tillämpliga delar förfaras på samma sätt som vid beviljandet av tillstånd.

17 a §
Den myndighet som har beviljat lufttillståndet kan återkalla tillståndet för viss tid eller helt och hållet, om det har förekommit sådana brott mot stadganden eller bestämmelser att verksamheten medför väsentlig fara eller väsentligt men för hälsan eller miljön.

17 b §
Utan hinder av de tillståndsbestämmelser som avses i 15 § kan en verksamhetsidkare under en kort tid pröva en råvara eller ett bränsle, en framställnings- eller förbränningsmetod eller reningstrustning för utredande av denna verksamhets effekter eller användbarhet eller någon annan med dessa jämfällbar omständighet. Försöket skall i god tid, dock senast en månad innan det inleds, anmälas till tillståndsmyndigheten. Denna kan för att förebygga förorening av luften meddela föreskrifter och anvisningar om hur försöket skall verkställas eller förbjuda försöket.

17 c §
De myndigheter som avses i 3 §, 4 § 2 och 3 mom. samt 6 a § har rätt att av verksamhetsidkaren och av andra som har förpliktelser enligt denna lag eller stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den få de upplysningar som behövs för övervakningen av att lagen och de med stöd av den utfärdade stadgandena och bestämmelserna iakttas.

18 §
De myndigheter som avses i 3 §, 4 § 2 och 3 mom. samt 6 a § och de tjänstemän och tjänsteinnehavare som dessa myndigheter utser har rätt att för fullgörandet av de uppgifter som stadgas i denna lag utföra inspektioner och undersökningar i anslutning därtill.

19 §
De myndigheter som avses i 3 § eller 4 § 2 och 3 mom. har rätt att kontrollera effekterna av

Gällande lydelse

medför risk för förorening av luften, och luftens kvalitet även annorstädes än på område som tillhör verksamhetsidkaren, under förutsättning att områdets ägare eller innehavare inte därigenom åsamkas nämnvärt men. Områdets ägare eller innehavare skall i förväg underrättas om att kontroll inleds. Uppstår meningsskiljaktighet om huruvida förutsättningar för kontrollen finns, kan ärendet hänskjutas till länsstyrelsen för avgörande.

20 §

Länsstyrelsen kan på ansökan bevilja verksamhetsidkare tillstånd att kontrollera verkningarna av verksamhet som medför risk för förorening av luften och luftens kvalitet på annans område, om markens ägare eller innehavare inte frivilligt samtyckt härtill.

21 §

Länsstyrelsen kan vid vite förbjuda vidrörande av mätapparatur eller andra undersökningsredskap som behövs för kontrollen av luftens kvalitet.

22 §

Vidtar någon åtgärder i strid mot denna lag eller med stöd därav utfärdade stadganden eller bestämmelser, eller försummar någon vad som åligger honom enligt denna lag eller med stöd därav utfärdade stadganden eller bestämmelser, kan länsstyrelsen genom sitt beslut förplikta vederbörande att inom viss tid rätta vad som orättmätigt gjorts eller försumrats. Innan beslut fattas skall länsstyrelsen bereda den som beslutet gäller tillfälle att bli hörd.

Länsstyrelsen kan för fullgörande av en i 1 mom. avsedd skyldighet förelägga vite eller

Föreslagen lydelse

verksamhet som medför risk för förorening av luften och *luftkvaliteten* också på något annat ställe än på ett område som tillhör verksamhetsidkaren, förutsatt att detta inte orsakar områdets ägare eller innehavare nämnvärt men. Områdets ägare eller innehavare skall i förväg underrättas om att kontrollen inleds. Uppstår meningsskiljaktigheter om huruvida förutsättningar för kontrollen finns, kan ärendet hänskjutas till den *regionala miljöcentralen*.

20 §

Den regionala miljöcentralen kan på ansökan bevilja en verksamhetsidkare tillstånd att kontrollera effekterna av verksamhet som medför risk för förorening av luften och *luftkvaliteten* på annans område, om markens ägare eller innehavare inte frivilligt har samtyckt härtill.

21 §

Det är förbjudet att skada eller att utan grund flytta på eller avlägsna apparatur för mätning av luftkvaliteten eller andra undersökningsredskap och att annars störa användningen av dylik utrustning.

21 a §

En myndighet som avses i 3 § 2 mom. och 4 § 2 och 3 mom. har rätt att med stöd av en inspektion som den utfört meddela enskilda förbud och föreskrifter som är nödvändiga för att förebygga plötslig avsevärd förorening av luften.

Om föreskrifter och begränsningar som gäller verksamhet för vilken beviljats lufttillstånd stadgas i 4 kap.

22 §

Om någon vidtar åtgärder som strider mot denna lag eller mot stadganden eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den, eller försummar en förpliktelse som följer av denna lag eller med stöd av den utfärdade stadganden eller bestämmelser, kan en myndighet som avses i 3 § 2 mom. eller 4 § 2 eller 3 mom. förelägga honom att inom en viss tid rätta till det som han orättmätigt har gjort eller försummat. Innan beslutet fattas skall myndigheten ge den som beslutet gäller tillfälle att bli hörd.

Myndigheten kan förena ett föreläggande enligt 1 mom. med vite eller hot om att

Gällande lydelse

äventyret att verksamhet helt eller delvis avbryts eller att myndighet låter vidtaga den försummade åtgärden på den försumliges bekostnad.

Kostnaderna för åtgärd som länsstyrelsen låtit vidtaga betalas i förskott av statens medel och inkrävs hos den försumlige i den ordning som är stadgad i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

Föreslagen lydelse

verksamheten avbryts helt eller delvis eller att myndigheten låter utföra det som parten lämnat ogjort på hans bekostnad.

I ärenden som gäller vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande skall i övrigt tillämpas vad som stadgas i viteslagen (1113/90).

22 a §

Den som har lidit skada har rätt att göra ett ärende som gäller föreläggande, vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande enligt 22 § anhängigt vid en myndighet som avses i 22 §, om avsikten med anhängiggörandet är att förebygga förorening av luften. Samma rätt har kommunen för förebyggande av luftförorening inom dess område.

En registrerad förening vars huvudsakliga syfte enligt stadgarna är att främja miljövården, en hälsosam eller trivsamt livsmiljö eller annars en hållbar utveckling har inom sitt verksamhetsområde likaså rätt att anhängiggöra ett annat ärende enligt 1 mom. än ett sådant som är av ringa betydelse.

23 §

Den som på något annat sätt än det som avses i 1 mom. uppsåtligen eller av oaktsamhet som ålagts honom enligt 9, 9 a eller 15—17 § skall för *luftvårdsförelse* dömas till böter.

23 §

Den som på något annat sätt än det som avses i 1 mom. uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar en skyldighet som ålagts honom enligt 7 a §, 9 § 1 mom. 2—7 punkten eller 9 § 2 mom., 9 a, 10, 15—17, 17 b eller 21 a § denna lag eller enligt rådets förordning (EG) nr 3094/94 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, skall för *luftvårdsförseelse* dömas till böter.

24 §

I länsstyrelsens beslut med stöd av 19 eller 21 § får ändring ej sökas genom besvär. Över miljöministeriets beslut med stöd av 12 § och över länsstyrelsens beslut om föreläggande av vite med stöd av 22 § 2 mom. får inte särskilda besvär anföras.

Ändring i annat än i 1 mom. nämnt beslut av

24 §

Ändring i lufttillstånd enligt 11 § samt i sådana beslut enligt 16—17 a §§ som gäller lufttillstånd och i beslut enligt 17 b § söks så som stadgas i lagen om miljötillståndsförfarande.

Över beslut som miljöministeriet meddelat med stöd av 12 § får inte anföras särskilda besvär.

Gällande lydelse

miljöministeriet och länsstyrelsen söks hos högsta förvaltningsdomstolen i den ordning som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

25 §

Rätt att anföra besvär över beslut som givits med stöd av denna lag har verksamhetsidkare samt, i ärende som avses i 20 §, markens ägare eller innehavare.

26 §

I beslut som länsstyrelse fattat med stöd av 20 § och 22 § 1 mom. samt i beslut om utdömmande av vite, som fattats med stöd av 22 § 2 mom., kan bestämmas att beslutet skall iakttagas oavsett ändringssökande, om inte besvärmyndigheten annorlunda förordnar.

Av särskilt skäl kan besvärmyndighet bestämma att länsstyrelsens med stöd av 22 § 1 eller 2 mom. fattade beslut, i vilket det äventyret förelagts att verksamheten avbryts eller att den försummade handlingen utförs på den försumliges bekostnad, skall iakttagas oavsett ändringsökande.

27 §

Miljöministeriet för ett dataregister över luftvården, vari antecknas uppgifter som behövs med tanke på planerings-, övervaknings- och forskningsuppgifter inom luftvården. Närmare stadganden om registret utfärdas genom förordning.

28 §

För främjande av luftvården och skötseln av uppgifter som gäller den finns i anslutning till miljöministeriet en luftvårdsdelegation. Närmare stadganden om delegationens uppgifter, tillsättande och organisationsform utfärdas genom förordning.

33 a §

Vad som i denna lag eller med stöd av den stadgas eller bestäms om länsstyrelsen och

Föreslagen lydelse

Ändring i andra beslut av en kommunal myndighet än sådana som avses i 1 mom. söks hos länsrätten genom besvär. Härvid skall förfaras så som lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50) stadgar.

Ändring i andra beslut av en regional miljöcentral än sådana som avses i 1 och 2 mom. söks hos högsta förvaltningsdomstolen så som lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden stadgar.

25 §

(upphävs)

26 §

I beslut som fattats med stöd av 19, 20 och 21 a §§ samt 22 § 1 och 2 mom. i denna lag kan bestämmas att beslutet skall följas trots ändringssökande, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

(2 mom. upphävs)

27 §

Finlands miljöcentral för ett dataregister över luftvården, i vilket antecknas uppgifter som behövs med tanke på planerings-, övervaknings- och forskningsuppgifter inom luftvården. Närmare stadganden om registret utfärdas genom förordning.

28 §

(upphävs)

33 a §

Om det genom förordning stadgas att tillstånd skall sökas för sådan verksamhet för vilken

Gällande lydelse

länet gäller den regionala miljöcentralen och dess verksamhetsområde.

35 §

Har verksamhet, varom skall göras i 11 § avsedd anmälan, inlets eller har åtgärder som är väsentliga för inledandet av verksamheten vidtagits innan denna lag trätt i kraft, skall anmälan göras inom viss tid, varom stadgas genom förordning och som ej får utsättas till kortare än ett år eller längre än fem år räknat från lagens ikraft-trädande. Den tid som skall reserveras för anmälan kan vara av olika längd för anläggningar av olika slag enligt vad genom förordning närmare stadgas.

Stadgas senare genom förordning anmälningsskyldighet för verksamhet som har inlets eller för vars inledande väsentliga åtgärder har vidtagits före förordningens ikraftträdande, skall genom förordningen samtidigt stadgas angående den tid som skall reserveras för anmälan och som ej får vara kortare än ett år räknat från den tidpunkt vid vilken den om anmälningsskyldighet gällande förordningen träder i kraft.

Föreslagen lydelse

enligt tidigare gällande stadganden inte har krävts anmälan eller tillstånd skall, om verksamheten har inlets eller åtgärder som är väsentliga för inledandet av den har vidtagits, genom förordning samtidigt stadgas om den tid inom vilken tillstånd skall sökas. Denna tid skall vara minst ett år från det att förordningen trätt i kraft.

35 §

(upphävs)

Denna lag träder i kraft den 199 .

Ärenden som anhängiggjorts innan denna lag trätt i kraft behandlas och avgörs enligt de stadganden som gällde när lagen trädde i kraft.

För sådan verksamhet beträffande vilken beslut om luftvårdsanmälan har fattats enligt de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft, skall lufttillstånd sökas inom en tid som stadgas genom förordning och som inte får vara kortare än tre år eller längre än sju år från det att lagen trätt i kraft. Tiden för sökande av tillstånd kan vara olika lång för olika anläggningar i enlighet med vad som stadgas närmare genom förordning.

Vad som i 17 och 17 a §§ stadgas om lufttillstånd gäller också sådana beslut om granskning av luftvårdsanmälningar som meddelats innan denna lag trätt i kraft.

2.

Lag

om ändring av lagen om miljötillståndsförfarande

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 §, 2 § 2 mom. och 3 § lagen den 19 april 1991 om miljötillståndsförfarande (735/91), av dessa lagrum 1 och 3 §§ sådana de lyder i lag av den 3 december 1993 (1073/93) och 2 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 19 augusti 1994 (764/94), som följer

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att förenhetliga behandlingen av vissa tillstånd *och anmälningar* som gäller miljövården, att effektivisera övervakningen av dem och att påskynda tillståndsförfarandet. Lagen syftar även till att utveckla en enhetlig bedömning av miljökonsekvenserna vid behandlingen av tillstånd *och anmälningar*.

2 §

Miljötillstånd

I miljötillståndet skall ingå ett anläggningsbeslut enligt 18 § lagen angående vissa grannlagsförhållanden, ett beslut om förläggningstillstånd enligt 9 § hälsoskyddslagen, ett beslut som gäller granskning av luftvårdsanmälan enligt 4 kap. luftvårdslagen och ett avfallstillstånd enligt 8 kap. avfallslagen så som det stadgas i de nämnda lagarna eller stadgas eller föreskrivs med stöd av dem.

3 §

Behovet av tillstånd

I fråga om skyldigheten att ansöka om miljötillstånd för en inrättning, en verksamhet eller något annat projekt, nedan *inrättning*, gäller vad som stadgas i de 2 § 2 mom. nämnda lagarna stadgas eller föreskrivs med stöd av dem om skyldigheten att ansöka om tillstånd *eller göra anmälan*.

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att förenhetliga behandlingen av vissa tillstånd som gäller miljövården, att effektivisera övervakningen av dem och att påskynda tillståndsförfarandet. Lagen syftar även till att utveckla en enhetlig bedömning av miljökonsekvenserna vid behandlingen av tillstånd.

2 §

Miljötillstånd

I miljötillståndet skall ingå ett anläggningsbeslut enligt 18 § lagen angående vissa grannlagsförhållanden, ett förläggningstillstånd enligt 9 § hälsoskyddslagen, *ett lufttillstånd enligt 4 kap. luftvårdslagen* och ett avfallstillstånd enligt 8 kap. avfallslagen så som stadgas i de nämnda lagarna eller stadgas eller föreskrivs med stöd av dem.

3 §

Behovet av tillstånd

I fråga om skyldigheten att ansöka om miljötillstånd för en inrättning, en verksamhet eller något annat projekt, nedan *inrättning*, gäller vad som stadgas i de i 2 § 2 mom. nämnda lagarna eller stadgas eller föreskrivs med stöd av dem om skyldigheten att ansöka om tillstånd.

Denna lag träder i kraft den

199 .

3.

L a g**om ändring av 48 kap. 1 § strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 48 kap. 1 § 1 mom. 2 och 3 punkten strafflagen, sådana de lyder i lag av den
1995 (/95), som följer:

Gällande lydelse

1 §

Miljöförstöring

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

2) framställer, överlåter, transporterar, använder, behandlar eller förvarar ett ämne, ett fabrikat eller en produkt eller använder en anläggning i strid med en allmän föreskrift som har utfärdats med stöd av luftvårdslagen (67/82) eller ett stadgande som nämns i 60 § 1 mom. avfallslagen (1072/93) eller en allmän eller särskild föreskrift eller ett förbud som har utfärdats med stöd av avfallslagen eller försummar sin skyldighet enligt avfallslagen att ordna avfallshantering,

3) för in i landet eller ut ur landet eller genom finskt territorium transiterar avfall i strid med avfallslagen eller med stöd av den utfärdade stadganden eller allmänna eller särskilda föreskrifter eller så som nämns i artikel 26.1 i den avfallstransportförordning som nämns i 45 § 1 mom. avfallslagen eller i landet för in ett ämne, ett fabrikat eller en produkt i strid med allmänna föreskrifter som meddelats med stöd av luftvårdslagen,

så att gärningen är ägnad att förorena eller nedskräpa miljön eller förorsaka fara för hälsan, skall för *miljöförstöring* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Föreslagen lydelse

1 §

Miljöförstöring

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

2) framställer, överlåter, transporterar, använder, behandlar eller förvarar ett ämne, ett fabrikat eller en produkt eller använder en anläggning i strid med en allmän föreskrift som har utfärdats med stöd av luftvårdslagen (67/82) eller rådets förordning (EG) nr 3093/94 om ämnen som bryter ned ozonskiktet eller ett stadgande som nämns i 60 § 1 mom. avfallslagen (1072/93) eller en allmän eller särskild föreskrift eller ett förbud som har utfärdats med stöd av avfallslagen eller försummar sin skyldighet enligt avfallslagen att ordna avfallshantering,

3) för in i landet eller ut ur landet eller genom finskt territorium transiterar avfall i strid med avfallslagen eller med stöd av den utfärdade stadganden eller allmänna eller särskilda föreskrifter eller så som nämns i artikel 26.1 i den avfallstransportförordning som nämns i 45 § 1 mom. avfallslagen eller i landet för in eller ur landet för ut ett ämne, ett fabrikat eller en produkt i strid med allmänna föreskrifter som meddelats med stöd av luftvårdslagen eller den i 2 punkten nämnda förordningen om ämnen som bryter ned ozonskiktet,

så att gärningen är ägnad att förorena eller nedskräpa miljön eller förorsaka fara för hälsan, skall för *miljöförstöring* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den

199 .

